
**INSTRUKCJA
WYPEŁNIANIA FORMULARZY SPRAWOZDAWCZYCH
AXXX, PXXX, D301 ORAZ IDXX¹ Z ZAŁĄCZNIKA NR 2
DO UCHWAŁY NR 53/2011 ZARZĄDU NBP**

---

*Dla banków stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
oraz Polskie Zasady Rachunkowości*

Warszawa, listopad 2014

---

¹ Instrukcje wypełniania pozostałych formularzy sprawozdawczych z Załącznika Nr 2 stanowią odrębne dokumenty i zostały zamieszczone na stronie internetowej NBP (patrz: *Instrukcja EBC – stany*, *Instrukcja EBC – transakcje*, *Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych SEK01-SEK06*, *Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych M0001-M0018*) - <http://nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/sprawozdawczosc/form/formularze.html>.

Spis treści

Wstęp.....	4
Podstawy prawne gromadzenia danych statystycznych z zakresu statystyki monetarnej ...	4
Zasady ewidencji księgowej.....	4
Terminy składania sprawozdań do NBP	4
Zasady prezentacji	4
Jednostki miary	5
Przesyłanie sprawozdań.....	5
Definicje wybranych pojęć.....	5
Podział sektorowy gospodarki	11
D0301 DANE OGÓLNE O BANKU.....	25
A0000 BILANS BANKU SPRAWOZDAJĄCEGO.....	25
A0100 KASA I OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM (NBP)	25
A0200 NALEŻNOŚCI OD SEKTORA FINANSOWEGO (z wyłączeniem NBP).....	25
A0300 NALEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO	26
A0400 NALEŻNOŚCI OD SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH	26
A0401 NALEŻNOŚCI OD INSTYTUCJI RZĄDOWYCH SZCZEBLA CENTRALNEGO ORAZ FUNDUSZY UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....	27
A06XX PAPIERY WARTOŚCIOWE.....	27
A0700 AKTYWA TRWAŁE.....	27
A0800 INNE AKTYWA.....	29
P0000 BILANS BANKU SPRAWOZDAJĄCEGO – PASywa	30
P0100 OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM (NBP)	31
P0200 ZOBOWIĄZANIA WOBEC SEKTORA FINANSOWEGO (Z WYŁĄCZENIEM NBP)	31
P0202 ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH MONETARNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH.....	31
<u>P0205 ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI POŚREDNICTWA FINANSOWEGO I POMOCNICZYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH</u>	31
P0300 ZOBOWIĄZANIA WOBEC SEKTORA NIEFINANSOWEGO.....	31
P0400 ZOBOWIĄZANIA WOBEC SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH.....	32
P0500 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OPERACJI REPO I SELL-BUY-BACK.....	32
P0600 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	32

P0700 INNE PASYWA	32
P0701 PRZYCHODY ZASTRZEŻONE.....	34
P0900 KAPITAŁY (FUNDUSZE) I ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	34
P0903 INFORMACJA UZUPEŁNIAJĄCA – ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE ...	36
ID001 INFORMACJA DODATKOWA – ZOBOWIĄZANIA TERMINOWE (BEZ ODSETEK)	36
ID002 INFORMACJA DODATKOWA – ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OPERACJI REPO I SELL-BUY-BACK (BEZ ODSETEK).....	36
ID003 INFORMACJA DODATKOWA – ŚRODKI POZYSKANE ZE SPRZEDAŻY EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (BEZ ODSETEK).....	37
ID004 INFORMACJA DODATKOWA – ZOBOWIĄZANIA WOBEC SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH, FUNDUSZY RYNKU PIENIĘŻNEGO ORAZ WOBEC BANKÓW Z OGŁOSZONĄ UPADŁOŚCIĄ LUB W LIKWIDACJI (BEZ ODSETEK)	38

Wstęp

Na podstawie art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim jednostki sprawozdające przekazują do NBP dane niezbędne do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa. Banki opracowują i przesyłają do Narodowego Banku Polskiego sprawozdania sporządzone według:

- Uchwały nr 53/2011 z dnia 22 września 2011 r. (Dz.U. NBP nr 14 poz. 15 z późn. zm.).

Zagregowane zestawienia analityczne opracowane na podstawie zebranych od banków danych publikowane są na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego²: www.nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/pieniezna_i_bankowa.html. Zasady agregacji i prezentacji dostosowane są do wymogów Europejskiego Banku Centralnego.

Podstawy prawne gromadzenia danych statystycznych z zakresu statystyki monetarnej

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz.2 z późn. zm.).

Zasady ewidencji księgowej

Międzynarodowe Standardy Rachunkowości lub ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi.

Terminy składania sprawozdań do NBP

Banki przekazują sprawozdania w zakresie formularzy, o których mowa w niniejszej instrukcji, miesięcznie, do końca 10 dnia roboczego po upływie miesiąca, którego dane dotyczą.

Zasady prezentacji

Wartość nominalna oznacza wysokość kwoty kapitału należności/zobowiązania, którą dłużnik jest na mocy umowy zobowiązany zapłacić wierzycielowi. Depozyty i inne zobowiązania oraz kredyty, pożyczki i inne należności wykazuje się w ujęciu brutto, według wartości nominalnej pozostającej do spłacenia na koniec miesiąca.³ Według wartości nominalnej wykazywać należy również wyemitowane przez instytucje sprawozdające papiery wartościowe.

Różnice pomiędzy wartością nominalną pomniejszoną o rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości i wartością bilansową prezentowane są odrębnie jako korekty wartości.

Wartość bilansowa jest to wartość zgodna z wyceną na dzień bilansowy. Według wartości bilansowej bank wykazuje m.in. papiery wartościowe znajdujące się w jego portfelu, wykazywane w formularzach A06XX, operacje reverse repo/buy-sell-back, wykazywane w formularzu A0500 czy operacje repo/sell-buy-back wykazywane w formularzu P0500.

Korekty wartości – różnice pomiędzy wartością nominalną należności/zobowiązań banku pomniejszonej o rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości i wartością bilansową należności/zobowiązań, inne niż rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości. Korekty uwzględniają również niezamortyzowaną prowizję, dyskonto od kredytu dyskontowego, podlegające rozliczeniu według efektywnej stopy procentowej dla należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz korekty dotyczące naliczonych odsetek, a także korekty wyceny do wartości godziwej, dla należności wycenianych według wartości godziwej.

---

² Szczegółowość prezentowania zestawień analitycznych uwzględnia również zasady tajemnicy statystycznej.

³ Dla kredytu dyskontowego jest to wartość kredytu udzielonego pomniejszona o odsetki pobrane z góry

Rezerwy (celowe) – odpisy aktualizujące wartość ekspozycji kredytowych tworzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późn. zm.).

Utrata wartości – są to odpisy aktualizujące wartość należności i innych aktywów, tworzone zgodnie z MSR lub odpowiednio zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Odpisy z tytułu utraty wartości stanowią różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów nad jego wartością odzyskiwalną.

Jednostki miary

Dane wartościowe wykazywane są w tysiącach złotych (PLN) bez miejsc po przecinku, z wyjątkiem informacji na formularzu D0301, gdzie dane o liczbie akcji/udziałów, liczbie zatrudnionych, liczbie oddziałów należy wykazywać w jednostkach.

Przesyłanie sprawozdań

Jednostki sprawozdające przekazują dane za pośrednictwem poczty elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych oraz dodatkowo w formie papierowej, w celu uwierzytelnienia danych przekazanych zgodnie z zał. nr 2 do uchwały. Dane przekazywane w formie papierowej należy opatrzyć podpisem osób je sporządzających oraz zatwierdzić podpisem osób upoważnionych do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych jednostki sprawozdającej.

Definicje wybranych pojęć

Pierwotny termin (realizacji) – okres, na jaki została zawarta umowa z klientem. Terminem pierwotnym jest również okres zmieniony aneksem będącym integralną częścią umowy.

W sprawozdaniach AXXX, PXXX oraz IDXX wszystkie podziały terminowe wykazywane są wyłącznie wg terminów pierwotnych.

W odniesieniu do depozytów terminowych, terminem pierwotnym będzie okres, na jaki zadeklarowano złożenie depozytów w banku. (na str.12-13 zostały zamieszczone przykłady klasyfikacji wybranych produktów depozytowych).

W odniesieniu do kredytów i pożyczek (udzielonych/otrzymanych), terminem pierwotnym będzie okres, na jaki w umowie został udzielony kredyt lub pożyczka z uwzględnieniem wyznaczonego terminu spłaty ostatniej raty.

W przypadku papierów wartościowych za termin pierwotny uznaje się okres od momentu emisji do momentu wykupu.

Kredyt w rachunku bieżącym – należy rozumieć jako wartość zobowiązań płatniczych pokrytych przez bank sprawozdający, zgodnie z umową i dyspozycjami kredytobiorcy (do wysokości przyznanego mu kredytu). W odniesieniu do osób prywatnych, kredyty w rachunku bieżącym oznaczają kwoty dopuszczalnego przekroczenia stanu środków na rachunku bieżącym, zgodnie z ogólnymi warunkami otwierania i prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych w banku sprawozdającym oraz tzw. „debetu wymuszonego”, tj. przekroczenia salda rachunku bieżącego związanego z funkcjonowaniem kart płatniczych debetowych⁴. Kredyty z tytułu kart kredytowych nie są zaliczane do kredytów w rachunku bieżącym i należy je wykazywać w pozycji „Kredyt związany z funkcjonowaniem kart kredytowych”.

Kredyt eksportowy – kredyt na finansowanie eksportu, czyli na realizację kontraktów eksportowych na dostawy towarów lub wykonywanie usług dla krajowego dostawcy, a także kredyt dla zagranicznego nabywcy udzielany w celu finansowania umowy eksportowej.

---

⁴ W sprawozdawczości FINREP kredyty „wymuszone” prezentowane są w pozycji „Inne należności”, ponieważ przekroczenie stanu na rachunkach nie wynika z żadnej umowy.

Obejmuje on również kredyt dla krajowego dostawcy na refinansowanie udzielonego przez niego kredytu na rzecz zagranicznego nabywcy.

Kredyt operacyjny – kredyt na finansowanie bieżących zobowiązań firmy wynikających z podstawowej działalności jednostki np. na finansowanie zobowiązań wobec dostawców w dniu ich płatności, wypłat wynagrodzeń, kosztów bieżących, odsetek oraz rat kapitałowych od kredytów i pożyczek terminowych. Jako kredyty operacyjne należy wykazywać kredyty przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności firmy udzielonych w formie innej niż kredyt w rachunku bieżącym.

Kredyty udzielone na spłatę kredytu zaciągniętego w innym banku – powinny być wykazywane zgodnie z pierwotnym (faktycznym) celem kredytu, określonym w umowie kredytowej podpisanej z bankiem, którego należność ma być spłacona, nie zaś jako kategoria *pozostałe kredyty i pożyczki*. *Jeżeli kredyt udzielany jest na realizację różnych celów, to klasyfikacji kredytu należy dokonać w oparciu o cel przeważający w kwocie kredytu.*

Kredyt na inwestycje – kredyt na finansowanie nowych lub powiększenie istniejących zdolności wytwórczych i usługowych kredytobiorcy oraz inne przedsięwzięcia o charakterze inwestycji wspólnych i towarzyszących, udzielony na finansowanie przedsięwzięć zmierzających do: odtworzenia, modernizacji i zwiększenia majątku trwałego, z wyłączeniem kredytów na nieruchomości (wykazywanych odrębnie). W przypadku, gdy kredyt udzielany jest na realizację różnorodnych celów (np. zakup gruntu, budowę zakładu przemysłowego oraz zakup maszyn i urządzeń) klasyfikacji kredytu należy dokonać w oparciu o cel przeważający w kwocie kredytu.

Do kategorii tej zaliczamy np. kredyt na zakup gospodarstwa rolnego, kredyt na modernizację budynków związanych z działalnością rolniczą, kredyt na zakup gruntu rolnego. W tym ostatnim przypadku, tj. gdy zakup gruntu rolnego następuje w innym niż wynikający z charakteru tego gruntu celu (planowane przez nabywcę odrolnienie) – co powinno znaleźć odzwierciedlenie w szczegółowych zapisach umowy – wówczas kredyt taki klasyfikuje się do grupy „kredyty na nieruchomości pozostałe”.

Kredyt związany z funkcjonowaniem kart kredytowych – Kategoria ta obejmuje kredyty udzielone na kartach z odroczonej płatnością lub na kartach kredytowych. Obciążenie karty kredytowej jest zapisywane na koncie przypisanym do karty kredytowej i tym samym nie jest wykazywane na rachunku rozliczeniowym lub rachunku bieżącym, co oznacza, że kategoria „kredyt związany z funkcjonowaniem kart kredytowych” nie obejmuje zadłużenia z tytułu kart obciążeniowych i debetowych.

Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe dla osób prywatnych – kredyty udzielone na:

- nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę domu albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość oraz adaptację pomieszczeń (budynków) niemieszkalnych na cele mieszkalne,
- uzyskanie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej albo prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej,
- remont domu albo lokalu, o których mowa powyżej,
- nabycie działki budowlanej lub jej części pod budowę domu jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego, w którym jest lub ma być położony lokal mieszkalny,
- inne cele związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych, w szczególności na pokrycie kosztów partycypacji w kosztach budowy mieszkań przez towarzystwa budownictwa społecznego.

Do kategorii tej powinny zostać zaliczone również kredyty na nieruchomości mieszkaniowe udzielone rolnikom indywidualnym i przedsiębiorcom indywidualnym **tylko** w przypadku, gdy kredyty te **przeznaczone są na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych.**

W kategorii tej należy również wykazywać kredyty na zakup kolektorów słonecznych, o ile zostały udzielone osobom prywatnym. Należy tutaj również zaliczyć kredyty na zakup kolektorów słonecznych dla rolników indywidualnych i przedsiębiorców indywidualnych jeśli te urządzenia będą montowane na nieruchomościach zaspokajających ich własne potrzeby mieszkaniowe.

Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe dla podmiotów gospodarczych – kredyty udzielane na:

- budowę, rozbudowę, nadbudowę, przebudowę budynków mieszkalnych oraz adaptację pomieszczeń niemieszkalnych na cele mieszkalne;
- nabycie działki budowlanej lub jej części pod budowę domów jednorodzinnych lub budynków mieszkalnych;
- na remonty, modernizację i renowację lokali i budynków mieszkalnych,

o ile wymienione czynności związane są pośrednio lub bezpośrednio z prowadzoną działalnością gospodarczą podmiotów. Kredyt udzielony przedsiębiorcy indywidualnemu może zostać zatem wykazany w pozycji „kredyty na nieruchomości mieszkaniowe” jedynie w sytuacji, gdy działalność gospodarcza przedsiębiorcy polega na świadczeniu usług mieszkaniowych. W przeciwnym przypadku, tj. wówczas gdy kredyt przeznaczony jest na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych, należy go wykazać jako kredyt dla osób prywatnych.

W kategorii tej należy również wykazywać kredyty na zakup kolektorów słonecznych, o ile zostały udzielone podmiotom gospodarczym prowadzącym działalność w zakresie budownictwa mieszkaniowego.

Kredyty na nieruchomości pozostałe – kredyty na nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę budynku, budowli, lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego o przeznaczeniu gospodarczym (w szczególności: przemysłowym, produkcyjnym, handlowym, usługowym, składowym, biurowym, produkcyjnym i usługowym w rolnictwie i leśnictwie), publicznym (w szczególności: na cele transportu, łączności, energetyki, ochrony zdrowia, opieki społecznej, oświaty, nauki, kultury i kultu religijnego, administracji publicznej, ochrony środowiska, obronności i bezpieczeństwa państwa, zaopatrzenia w wodę) bądź użytkowym (np. garaże) oraz na nabycie gruntu lub prawa wieczystego użytkowania gruntu pod budowę budynku lub budowli o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

W kategorii tej należy również wykazywać kredyty na zakup kolektorów słonecznych jeśli te urządzenia będą montowane na nieruchomościach o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

Kredyt na zakup papierów wartościowych – kredyt dla posiadaczy rachunków inwestycyjnych przeznaczony na zakup – zarówno na rynku wtórnym jak i pierwotnym – papierów wartościowych wprowadzonych do zorganizowanego systemu obrotu oraz innych instrumentów finansowych, w rozumieniu Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, niebędących papierami wartościowymi.

Kredyty na zakupy w systemie sprzedaży ratalnej – kredyty konsumpcyjne przeznaczone na zakup towarów konsumpcyjnych, artykułów gospodarstwa domowego trwałego użytku czy pojazdów samochodowych w systemie sprzedaży ratalnej. Kredyt w sprzedaży ratalnej udzielany jest na podstawie umowy zawartej między kredytobiorcą a bankiem za pośrednictwem organizatora sprzedaży ratalnej (sklepu, salonu samochodowego, agencji turystycznej itp.).

Niniejsza definicja nie jest tożsama z definicją „Kredytów ratalnych” opisaną w Instrukcji uzupełniającej do pakietu FINREP.

Kredyt indeksowany do waluty obcej – kredyt określony, zgodnie z umową, w złotych, którego wartość uzależniona jest od określonego w umowie kursu waluty obcej. Kredyty indeksowane do walut obcych należy wykazywać łącznie z kredytami walutowymi.

Należności z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych – są należnościami odsetkowymi banku od podmiotu realizującego dopłaty. W związku z powyższym należy je wykazywać łącznie z innymi odsetkami odpowiednio na formularzach przeznaczonych do prezentowania należności od sektora, do którego zakwalifikowany jest podmiot dopłacający. Przykładowo, dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych należy wykazywać w sektorze instytucji rządowych i samorządowych na formularzu A0401 jako odsetki należne od instytucji rządowych szczebla centralnego. Przedstawiony powyżej sposób wykazywania w sprawozdawczości przedmiotowych należności odnosi się również do banków spółdzielczych, które otrzymują środki z ARiMR za pośrednictwem banków zrzeszających. Natomiast banki zrzeszające, środki otrzymane z agencji należne bankom spółdzielczym, wykazują na formularzu P0202 w pozycji N1.A1 – Inne zobowiązania.

Odsetki od kredytów – są to odsetki narosłe stanowiące należność banku w danym dniu sprawozdawczym.

Transakcja repo jest umową, w której jedna ze stron przenosi własność określonych papierów wartościowych w zamian za przekazanie przez drugą stronę określonej kwoty środków pieniężnych i jednocześnie zobowiązuje się do zwrotu tych środków powiększonych o odsetki w późniejszym terminie w zamian za przeniesienie przez tę drugą stronę własności papierów wartościowych na pierwotnego właściciela. W transakcjach repo tymczasowy właściciel papierów wartościowych przekazuje pożytki (kupony odsetkowe) w dniu ich otrzymania podmiotowi, który zobowiązał się do odkupienia tych papierów. W sensie ekonomicznym zawarcie takiej transakcji jest równoważne z zaciągnięciem pożyczki pod zastaw papierów wartościowych.

Transakcja sell-buy-back/buy-sell-back posiada cechy transakcji repo, ale pożytki (kupony odsetkowe) przysługujące w trakcie trwania transakcji są zatrzymywane przez stronę lokującą środki pieniężne. Wartość pożytków uzyskanych w trakcie trwania transakcji sell-buy-back/buy-sell-back przez tymczasowego właściciela jest uwzględniana w cenie odkupu papierów wartościowych.

Papiery wartościowe z prawem do kapitału – są to papiery wartościowe stwierdzające udział ich posiadacza w kapitale emitującej je jednostki i określające zasady uczestniczenia w zyskach tej jednostki oraz podziału funduszy własnych w przypadku likwidacji tej jednostki.

Dłużne papiery wartościowe – są to papiery wartościowe stwierdzające zobowiązanie emitenta wobec nabywcy tych papierów do zwrotu pożyczonej kwoty i zapłaty ustalonego oprocentowania w określony sposób i terminach. Do kategorii tej zaliczamy dłużne instrumenty finansowe emitowane na podstawie przepisów prawa określającego kto, w jakiej formie oraz na jakich warunkach może wystawiać papier określonego typu, tj. na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy o obligacjach (ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. z późn. zm.), art. 89 Prawa bankowego (ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. z późn. zm.), Prawa wekslowego⁵ (ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. z późn. zm.).

---

⁵ Dotyczy weksli utrzymywanych przez bank do terminu płatności. Weksle przedstawiane bankowi przez klienta do dyskonta a następnie podlegające redyskontowaniu przez Narodowy Bank Polski należy zaklasyfikować w odpowiednim sektorze do kategorii „kredyty, pożyczki i inne należności”.

Do kategorii dłużnych papierów wartościowych zalicza się obligacje, bony skarbowe i inne papiery emitowane przez instytucje rządowe i samorządowe, listy zastawne, obligacje restrukturyzacyjne, dłużne papiery wartościowe przejęte za wiarygodności, bankowe papiery wartościowe.

Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych – instrumenty finansowe reprezentujące prawa majątkowe uczestników funduszu inwestycyjnego, emitowane przez fundusze inwestycyjne otwarte i specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte.

Certyfikaty inwestycyjne są to instrumenty finansowe reprezentujące prawa majątkowe uczestników funduszu inwestycyjnego, emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte.

Depozyty bieżące (rachunki bieżące)⁶ – środki zdeponowane na rachunkach bieżących i/lub bezterminowych rachunkach oszczędnościowych (w tym książeczki oszczędnościowe płatne na żądanie) lub innych formach depozytów, w instytucji sprawozdającej, które mogą być na żądanie i bez żadnych czy istotnych restrykcji wypłacone w formie gotówki i/lub wykorzystane dla regulowania płatności za pomocą czeku, polecenia przelewu, karty płatniczej, itp. Do kategorii tej zaliczyć należy również wszelkie depozyty jednodniowe (w tym typu „overnight”), tj. takie, które zostaną zlikwidowane do końca następnego dnia roboczego po dniu złożenia depozytu. Należy tu zaliczać także depozyty typu „tomnext” i „spotnext” (od momentu zawarcia umowy do daty waluty powinny one pozostawać na kontach pozabilansowych). Depozyty jednodniowe typu „overnight” oraz typu „tomnext” i „spotnext” wykazuje się:

- w sektorze MIF oraz sektorze instytucji rządowych i samorządowych – w wyodrębnionych wierszach „depozyty jednodniowe”,
- w sektorze innych niż MIF instytucji finansowych oraz w sektorze niefinansowym – w wierszach „depozyty bieżące”.

W sprawozdawczości FINREP depozyty jednodniowe zaliczane są do kategorii „depozyty terminowe”.

Jeśli umowa określa okres utrzymywania depozytu, ale daje również możliwość wycofania całości lub części kapitału bez istotnej utraty odsetek lub poniesienia innych istotnych kosztów przez klienta przez cały okres trwania umowy, to depozyty należy zaliczyć do kategorii „depozyty bieżące” (patrz przykład 4 str.13).

(Na str.12-13 zostały zamieszczone przykłady klasyfikacji wybranych produktów depozytowych.)

Depozyty terminowe⁶ – środki zdeponowane w instytucji sprawozdającej na określony termin, które nie mogą być wycofane przed tym terminem lub wycofanie ich powoduje istotne restrykcje, np. obniżenie należnych odsetek.

Depozyty terminowe należy wykazywać w podziale wg terminów pierwotnych zgodnie z terminem umownym. Jeśli umowa określa okres utrzymywania depozytu, ale daje również możliwość wycofania całości lub części kapitału przez cały okres trwania umowy bez istotnej utraty odsetek lub poniesienia innych istotnych kosztów przez klienta, to depozyty takie należy zaliczyć do kategorii „depozyty bieżące”.

Depozyty jednodniowe, w tym depozyty typu „overnight” oraz typu „tomnext” i „spotnext”, należy zaliczać do depozytów bieżących. Należy zaznaczyć, że w statystyce FINREP, odmiennie niż w statystyce dla celów sprawozdawczości WEBIS, depozyty jednodniowe traktowane są jako depozyty terminowe.

---

⁶ Depozyty zakładane przez rolników indywidualnych i przedsiębiorców indywidualnych dla celów prywatnych powinny być wykazywane jako depozyty osób prywatnych, o ile bank posiada informacje umożliwiające taką klasyfikację.

Do kategorii „depozyty terminowe” zaliczać należy również depozyty terminowe z dzienną kapitalizacją odsetek, o ile jest określony termin, przed upływem którego wycofanie środków wiąże się z istotną utratą odsetek lub poniesieniem innych istotnych kosztów przez klienta.

Przykład 1

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 14 miesięcy ze stałym oprocentowaniem 4,75% w skali roku. W przypadku wycofania depozytu przed upływem 14 miesięcy klient otrzymuje jedynie 50% naliczonych odsetek. Taki produkt należy zaklasyfikować na formularzach PXXX do depozytów z terminem pierwotnym od 1 roku do 2 lat włącznie.

Przykład 2

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 13 miesięcy ze zmiennym/rosnącym oprocentowaniem obowiązującym w danym miesiącu trwania depozytu:

miesiąc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Oprocentowanie (%) w skali roku	4,00	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	4,50	4,50	4,50	4,90	4,90	4,90	7,00

W przypadku zerwania depozytu klient otrzymuje odsetki tylko za pełne miesiące jego utrzymywania. Tego typu produkty należy klasyfikować zgodnie z terminem na jaki została zawarta umowa z klientem tj. na formularzach PXXX będzie to przedział dla depozytów powyżej 1 roku do 2 lat włącznie.

Przykład 3

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres tzw. „9+9” ze zmiennym/rosnącym oprocentowaniem obowiązującym w danym miesiącu trwania depozytu:

	pierwsze 9 miesięcy	następne 9 miesięcy
Oprocentowanie (%) w skali roku	4,10	4,30

W przypadku zerwania depozytu przez klienta przed upływem pierwszych 9 miesięcy klient nie otrzymuje odsetek. W przypadku zerwania depozytu przez klienta w ciągu następnych 9 miesięcy klient otrzymuje odsetki za utrzymywanie depozytu przez pierwsze 9 miesięcy oraz za liczbę dni, przez które utrzymywał depozyt w ciągu następnego okresu, ale oprocentowanie wyniesie 4,10% w skali roku, a nie 4,30%.

Taki depozyt należy traktować jako 18-miesięczny i zaklasyfikować na formularzach PXXX jako depozyt z terminem pierwotnym od 1 roku do 2 lat włącznie.

Przykład 4

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 6 miesięcy ze stałym oprocentowaniem 5,75% w skali roku. W przypadku wycofania depozytu przed upływem 6 miesięcy klient otrzymuje 100% naliczonych odsetek. Taki produkt należy zaklasyfikować na formularzach PXXX do depozytów bieżących.

Przykład 5

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 12 miesięcy ze stałym oprocentowaniem 5,50% w skali roku. W przypadku wycofania depozytu przed upływem pierwszego miesiąca klient nie otrzymuje odsetek. Po upływie miesiąca może wycofać depozyt w każdym momencie i otrzyma 100% naliczonych odsetek. Taki produkt należy traktować, przez cały okres trwania umowy, jako depozyt 12-miesięczny i zaklasyfikować na formularzach PXXX do depozytów terminowych do 1 roku włącznie.

Depozyty zablokowane⁶ – środki zdeponowane w instytucji sprawozdającej, którymi deponent nie może dobrowolnie rozporządzać z uwagi na ich przeznaczenie na określone cele, m.in. na rozliczenia akredytyw, jako zabezpieczenie ryzyka instytucji sprawozdającej, np. z tytułu udzielonego kredytu, transakcji kartami płatniczymi itp. Jeżeli istnieje możliwość określenia pierwotnego terminu realizacji, taki depozyt zablokowany należy zaliczyć do odpowiedniego przedziału terminowego depozytów terminowych. Brak możliwości sprecyzowania terminu realizacji powoduje zakwalifikowanie takiego depozytu do kategorii „Depozyty zablokowane”.

Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych – zobowiązania z tytułu środków przyjętych na własność banku od dłużnika lub osoby trzeciej w celu zabezpieczenia wiarygodności banku. Bank jest zobowiązany do zwrotu tej kwoty po uzyskaniu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją.

Depozyty z terminem wypowiedzenia⁶ – środki zdeponowane w instytucji sprawozdającej bez określonego terminu, które nie mogą jednak być wycofane bez uprzedniego powiadomienia instytucji sprawozdającej o zamiarze podjęcia całości lub części depozytu z odpowiednim wyprzedzeniem. Okres wypowiedzenia określony jest w umowie. Wycofanie depozytu bez uprzedniego wypowiedzenia jest niemożliwe lub powoduje utratę istotnej części lub całości należnych odsetek.

Odsetki od depozytów – są to odsetki narosłe stanowiące zobowiązanie banku w danym dniu sprawozdawczym, które stanie się zapadłe w przyszłości.

Podział sektorowy gospodarki

A. Rezydent

Sektor finansowy - jednostki, których główną działalnością jest pośrednictwo finansowe, tj. nabywanie aktywów finansowych przy równoczesnym zaciąganiu zobowiązań na własny rachunek w wyniku przeprowadzania rynkowych transakcji finansowych, oraz jednostki świadczące usługi pomocnicze w stosunku do pośrednictwa finansowego.

- 1. Bank centralny** – Narodowy Bank Polski działający w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1 z późn. zm.).
- 2. Pozostałe monetarne instytucje finansowe** – instytucje finansowe, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów i/lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe⁷ oraz udzielaniu kredytów lub inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek.

Obecnie do podsektora tego zalicza się:

- banki (w tym oddziały zagranicznych banków/instytucji kredytowych),
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – działające w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. Nr 1, poz. 2 z późn. zm.) oraz
- fundusze rynku pieniężnego⁸ – działające w oparciu o ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2004 r., Nr 146, poz. 1546 z późn. zm.).

⁷ Monetarne instytucje finansowe obejmują podsektor „Bank centralny” oraz podsektor „Pozostałe monetarne instytucje finansowe”. Działalność ich polega na przyjmowaniu depozytów i/lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe oraz udzielaniu kredytów i/lub inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek.

⁸ Do kategorii funduszy rynku pieniężnego (FRP) zalicza się instytucje zbiorowego inwestowania, które spełniają wszystkie następujące kryteria:

Instytucje te klasyfikowane są zgodnie z aktualizowaną na bieżąco listą, publikowaną w Internecie na stronie Narodowego Banku Polskiego (www.nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/sprawozdawczosc/mif.htm) oraz na stronie Europejskiego Banku Centralnego (www.ecb.int/stats/money/mfi/general/html/elegass.en.html).

Począwszy od stycznia 2012 r. lista polskich monetarnych instytucji finansowych nie zawiera funduszy rynku pieniężnego, ponieważ żaden z funduszy inwestycyjnych nie spełnia kryteriów definicji tego podsektora.

- 3. Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne** – instytucje oferujące ochronę ubezpieczeniową (produkty ubezpieczeniowe) i realizujące swoje cele i zadania poprzez przedsiębiorstwo ubezpieczeniowe (zakład ubezpieczeń), funkcjonujące w formie spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, prowadzące działalność na podstawie ustawy z 22 maja 2003 r. działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151 z późn. zm.) oraz instytucje, których przedmiotem działalności jest gromadzenie środków pieniężnych i ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego, działające w oparciu o ustawę z 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667 z późn. zm.).

Do podsektora tego zalicza się również Otwarte Fundusze Emerytalne.

Pojęcie instytucji ubezpieczeniowych nie obejmuje jednostek działających w sferze ubezpieczeń społecznych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowy Fundusz Zdrowia, Fundusz Pracy) oraz jednostek sprawujących nadzór nad instytucjami ubezpieczeniowymi i funduszami emerytalnymi (Komisja Nadzoru Finansowego) zaliczanych do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego.

-
- a) ich celem inwestycyjnym jest utrzymanie kapitału funduszu i osiągnięcie zwrotu odpowiadającego oprocentowaniu instrumentów rynku pieniężnego;
  - b) inwestują w instrumenty rynku pieniężnego, które spełniają kryteria dla instrumentów rynku pieniężnego określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) lub w depozyty przyjmowane przez instytucje kredytowe albo, alternatywnie, zapewniają dokonywanie oceny płynności i wyceny ich portfela inwestycyjnego na równoważnej podstawie;
  - c) zapewniają wysoką jakość instrumentów rynku pieniężnego, w które inwestują, zgodnie z ustaleniami firmy zarządzającej. Jakość instrumentu rynku pieniężnego ustala się m.in. na podstawie następujących czynników:
    - jakości kredytowej instrumentu rynku pieniężnego,
    - charakteru klasy aktywów, do której należy instrument rynku pieniężnego,
    - dla strukturyzowanych instrumentów finansowych – ryzyka operacyjnego i ryzyka kontrahenta związanego ze strukturyzowaną transakcją finansową,
    - profilu płynności;
  - d) zapewniają średnią ważoną zapadalność (WAM) portfela nieprzekraczającą sześciu miesięcy i średni ważony okres trwania (WAL) nieprzekraczający 12 miesięcy;
  - e) podają codziennie do wiadomości wartość aktywów netto (NAV) oraz obliczenie ceny swoich jednostek uczestnictwa, jak również umożliwiają codzienne nabywanie i umarzanie jednostek uczestnictwa;
  - f) ograniczają inwestycje w papiery wartościowe do papierów, których okres zapadalności pozostały do prawnego terminu wykupu nie przekracza dwóch lat, pod warunkiem że okres pozostały do następnej aktualizacji oprocentowania nie przekracza 397 dni, przy czym papiery wartościowe o zmiennym oprocentowaniu powinny być aktualizowane według stopy albo indeksu rynku pieniężnego;
  - g) ograniczają inwestycje w inne instytucje zbiorowego inwestowania do tych, które odpowiadają definicji FRP;
  - h) nie przyjmują bezpośredniej lub pośredniej ekspozycji na instrumenty udziałowe albo towary, w tym za pośrednictwem transakcji na instrumentach pochodnych, oraz wykorzystują te transakcje wyłącznie w sposób zgodny ze strategią inwestycyjną funduszu obejmującą inwestowanie na rynku pieniężnym. Transakcje na instrumentach pochodnych powodujące ekspozycję na ryzyko walutowe mogą być stosowane tylko dla zabezpieczenia. Inwestowanie w papiery wartościowe denominowane w walucie innej niż bazowa jest dozwolone pod warunkiem pełnego zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko walutowe;
  - i) posiadają stałą lub zmienną NAV.

4. Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego oraz pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek – sektor ten obejmuje:

1. Fundusze inwestycyjne utworzone na podstawie Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 146, poz. 1546 z późn. zm.), z wyłączeniem funduszy rynku pieniężnego (znajdujących się na liście MIF) zaliczanych do sektora monetarnych instytucji finansowych oraz z wyłączeniem funduszy sekurytyzacyjnych zaliczanych do podsektora podmiotów sekurytyzacyjnych. Fundusze inwestycyjne identyfikowane są na podstawie listy publikowanej na stronie EBC (www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/html/index.en.html).
  2. Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego – instytucje finansowe, których podstawową działalnością jest pośrednictwo finansowe realizowane poprzez zaciąganie zobowiązań w formach innych niż gotówka, depozyty lub substytuty depozytów w jednostkach instytucjonalnych innych niż monetarne instytucje finansowe. Do podsektora tego zaliczane są m.in.:
    1. przedsiębiorstwa leasingu finansowego,
    2. przedsiębiorstwa factoringowe,
    3. domy maklerskie,
    4. podmioty sekurytyzacyjneDla potrzeb niniejszej sprawozdawczości do podsektora należy zaliczać:
    - fundusze sekurytyzacyjne (utworzone na podstawie Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 146, poz.1546) identyfikowane na podstawie listy publikowanej na stronie internetowej EBC (www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/html/index.en.html). Obecnie lista nie zawiera polskich funduszy sekurytyzacyjnych, ponieważ żaden nie spełnia kryteriów definicji podmiotów sekurytyzacyjnych w rozumieniu rozporządzenia Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 1075/2013 z dnia 18 października 2013 r. w sprawie danych statystycznych w zakresie aktywów i pasywów podmiotów sekurytyzacyjnych (EBC/2013/40). Wszystkie fundusze sekurytyzacyjne zaliczane są obecnie do sektora funduszy inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego.
    - inne niż fundusze sekurytyzacyjne znajdujące się na ww. liście, podmioty utworzone do sekurytyzacji aktywów, z którymi bank przeprowadza transakcję sekurytyzacji.
  5. banki w stanie upadłości, likwidacji oraz w organizacji,
  6. instytucje typu private equity/venture capital,
  7. KDPW_CCP S.A.
3. Instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek – instytucje finansowe, których działalność nie polega ani na pośrednictwie finansowym, ani na pomocniczych usługach finansowych, a większość ich aktywów i zobowiązań nie jest przedmiotem transakcji na otwartych rynkach. Do podsektora tego zalicza się w szczególności:
  1. jednostki posiadające osobowość prawną, takie jak podmioty zarządzające powierzonym majątkiem lub przedsiębiorstwa typu *brass plate*;
  2. spółki holdingowe, które są w posiadaniu pakietów kontrolnych grupy jednostek zależnych, a ich główną działalnością jest posiadanie tej grupy bez świadczenia innych usług na rzecz przedsiębiorstw, w których posiadają udziały; tzn. spółki te nie administrują innymi jednostkami ani nimi nie zarządzają. Krajowe spółki holdingowe klasyfikowane powinny być na podstawie numeru PKD, tj. do podsektora tego należy zaliczać podmioty oznaczone numerem 64.20.Z *Działalność holdingów finansowych*. W przyszłości opracowana zostanie przez GUS we współpracy z NBP, a następnie

udostępniona bankom na potrzeby sporządzania sprawozdawczości, lista podmiotów należących do tej grupy.

3. spółki specjalnego przeznaczenia, które zaliczają się do jednostek instytucjonalnych i gromadzą fundusze na rynkach otwartych do wykorzystania przez ich jednostkę macierzystą;
4. jednostki świadczące usługi finansowe na rzecz wielu klientów przy wykorzystaniu wyłącznie środków własnych lub pochodzących od sponsora, podejmujące ryzyko finansowe niedotrzymania warunków przez dłużnika. Do przykładów należą: instytucje pożyczające pieniądze, instytucje udzielające kredytów studenckich bądź pożyczek na import/eksport ze środków pochodzących od sponsora (np. od jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych bądź instytucji niekomercyjnych), a także lombardy, których podstawową działalnością jest pożyczanie pieniędzy;
5. fundusze specjalnego przeznaczenia sektora instytucji rządowych i samorządowych, nazywane zwykle państwowymi funduszami majątkowymi, jeśli ich podstawowa działalność polega na świadczeniu usług finansowych, np. fundusze i fundacje finansowe (w tym: Fundusz Współpracy).

5. Pomocnicze instytucje finansowe – instytucje finansowe, które nie prowadzą pośrednictwa finansowego we własnym imieniu, a jedynie przyczyniają się do tworzenia warunków do tego pośrednictwa. Do podsektora tego zalicza się m.in.:

- 1) brokerów, agentów i doradców ubezpieczeniowych i emerytalnych,
- 2) doradców inwestycyjnych,
- 3) kantory,
- 4) giełdy papierów wartościowych, giełdy towarowe,
- 5) instytucje płatnicze,
- 6) instytucje tworzące infrastrukturę dla funkcjonowania rynków finansowych, np. izby i centra rozliczeniowe (First Data Polska S.A.),
- 7) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.,
- 8) towarzystwa funduszy inwestycyjnych, towarzystwa funduszy emerytalnych,
- 9) instytucje zajmujące się sprzedażą ratą,
- 10) firmy windykacyjne,
- 11) Związek Banków Polskich,
- 12) Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa,
- 13) przedstawicielstwa zagranicznych banków/instytucji kredytowych,

Do podsektora tego nie zalicza się instytucji sprawujących nadzór nad instytucjami finansowymi takich jak np. Komisja Nadzoru Finansowego. Instytucje te zakwalifikowane są do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego.

Sektor niefinansowy – jednostki, których główną działalnością jest produkcja i obrót dobrami lub świadczenie usług niefinansowych, jednostki wykonujące funkcje o charakterze niefinansowym oraz osoby fizyczne.

1. Przedsiębiorstwa i spółki państwowe – przedsiębiorstwa działające na podstawie ustawy z 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 wraz z późn. zm.) oraz spółki państwowe, tj. spółki:

- 1) w których Skarb Państwa posiada co najmniej 50% akcji i udziałów spółki,
- 2) w których przedsiębiorstwo państwowe posiada co najmniej 50% akcji i udziałów spółki,
- 3) w których jednoosobowa spółka Skarbu Państwa posiada co najmniej 50% akcji i udziałów spółki,

- 4) w których Skarb Państwa, przedsiębiorstwo państwowe i jednoosobowa spółka Skarbu Państwa posiadają łącznie, co najmniej 50% akcji i udziałów spółki; w przypadku, gdy akcjonariuszami/ udziałowcami jest kilka przedsiębiorstw państwowych lub kilka jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, należy zsumować ich udziały w kapitale spółki. Do tej grupy podmiotów zalicza się również:
- przedsiębiorstwa komunalne,
  - jednostki badawczo-rozwojowe, [z wyjątkiem jednostek ujętych w sektorze instytucji rządowych i samorządowych, wymienionych w opisie tego sektora](#),
  - Poczta Polska PPUP.
  - agencje, które nie zostały wymienione jako podmioty zaliczone do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego, a spełniają opisane powyżej warunki określone dla spółek państwowych (np. Agencja Rozwoju Przemysłu).

[W podsektorze tym nie ujmuje się przedsiębiorstw publicznych zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych, wymienionych w opisie tego sektora.](#)

- 2. Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie** – przedsiębiorstwa i spółki będące w całości własnością kapitału prywatnego oraz takie, które nie spełniają warunków określonych dla przedsiębiorstw i spółek państwowych opisanych powyżej, a także wszystkie spółdzielnie (w tym spółdzielnie mieszkaniowe) i spółki cywilne, oddziały przedsiębiorców zagranicznych oraz grupy producenckie. Zalicza się tu również:
- 1) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, którym bank sprawozdający świadczy usługi związane z ich działalnością, zatrudniające powyżej 9 osób,
  - 2) niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz szkoły niepubliczne, o ile prowadzone są w formie spółki lub spółdzielni,
  - 3) towarzystwa budownictwa społecznego,
  - 4) agencje, które nie zostały wymienione jako podmioty zaliczone do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego i nie spełniają opisanych powyżej warunków określonych dla spółek państwowych.
- 3. Przedsiębiorcy indywidualni¹⁰** – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, którym bank sprawozdający świadczy usługi związane z ich działalnością, zatrudniające do 9 osób łącznie³ (np. przedstawiciele wolnych zawodów, jeśli spełniają ww. warunki). Kredyty udzielane osobom prowadzącym działalność gospodarczą, przeznaczone na realizację celów konsumpcyjnych lub zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych powinny być wykazywane jako kredyty dla osób prywatnych. Podobnie, depozyty zakładane dla tych osób, odrębnie dla celów prywatnych, powinny być wykazywane jako depozyty osób prywatnych, o ile bank posiada informacje umożliwiające taką klasyfikację. Zaliczyć tu należy także niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz szkoły niepubliczne, prowadzone przez osoby fizyczne, o ile zatrudniają do 9 osób łącznie.
- 4. Osoby prywatne** - osoby fizyczne, z wyjątkiem osób prowadzących działalność gospodarczą, zakwalifikowanych do grupy przedsiębiorców indywidualnych lub rolników indywidualnych. Zalicza się tu również:
1. pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe prowadzone przez zakłady pracy,
  2. szkolne kasy oszczędnościowe.
  3. rady rodziców działające w szkołach, przedszkolach i innych placówkach

¹⁰ W materiałach publikacyjnych „osoby prywatne”, „rolnicy indywidualni” i „przedsiębiorcy indywidualni” ujmowani są łącznie w kategorii „gospodarstwa domowe”.

Jako kredyty dla osób prywatnych powinny być traktowane również kredyty udzielane osobom prowadzącym działalność gospodarczą oraz rolnikom indywidualnym, o ile przeznaczone są na realizację celów konsumpcyjnych lub zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych. Podobnie, depozyty tych osób, jeżeli zakładane są odrębnie dla celów prywatnych, powinny być wykazywane jako depozyty osób prywatnych.

5. **Rolnicy indywidualni** - osoby fizyczne, których głównym źródłem dochodów jest produkcja rolnicza, a ich działalność nie jest zarejestrowana w formie przedsiębiorstwa, spółki, spółdzielni lub grup producenckich. Kredyty udzielane rolnikom indywidualnym, przeznaczone na realizację celów konsumpcyjnych lub zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych powinny być wykazywane jako kredyty dla osób prywatnych. Podobnie, depozyty tych osób, jeżeli zakładane są odrębnie dla celów prywatnych, powinny być wykazywane jako depozyty osób prywatnych, o ile bank posiada informacje umożliwiające taką klasyfikację.
6. **Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych** – instytucje niekomercyjne stanowiące odrębne jednostki prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowe przychody, pomijając uzyskiwane z okazjonalnej sprzedaży, stanowią dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności. Do sektora tego zaliczamy:
  - 1) związki zawodowe,
  - 2) towarzystwa i stowarzyszenia zawodowe i naukowe, np. izby adwokackie,
  - 3) stowarzyszenia konsumentów,
  - 4) partie polityczne,
  - 5) kościoły i związki wyznaniowe,
  - 6) fundusze i fundacje działające na rzecz gospodarstw domowych, z wyjątkiem tych zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych, tj. z wyjątkiem Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, Fundacji „Miejski Park i Ogród Zoologiczny” w Krakowie,
  - 7) kluby społeczne, kluby kultury, rekreacyjne i sportowe (o ile nie działają jako spółki akcyjne, które należy zaliczyć do sektora „przedsiębiorstw”),
  - 8) wspólnoty mieszkaniowe,
  - 9) niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej i szkoły niepubliczne, o ile prowadzone są przez kościoły i związki wyznaniowe, fundacje działające na rzecz gospodarstw domowych, związki zawodowe, samorzady zawodowe i stowarzyszenia oraz inne podmioty zaliczane do instytucji niekomercyjnych,
  - 10) instytucje dobroczynne, organizacje pomocy humanitarnej finansowane z dobrowolnych transferów pieniężnych lub w naturze od innych jednostek instytucjonalnych.

Sektor instytucji rządowych i samorządowych – sektor instytucji rządowych i samorządowych obejmuje organy władzy publicznej i podległe im jednostki organizacyjne, państwowe osoby prawne oraz inne państwowe jednostki organizacyjne nie objęte Krajowym Rejestrem Sądowym, których działalność finansowana jest ze środków publicznych w całości lub przeważającej części. Ponadto w sektorze instytucji rządowych i samorządowych ujmuje się:

- instytucje niekomercyjne kontrolowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych,
- przedsiębiorstwa publiczne zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

1. **Instytucje rządowe szczebla centralnego** – wszystkie ministerstwa i inne instytucje centralne, których kompetencje obejmują zwykle całe terytorium ekonomiczne kraju, z wyjątkiem zarządzania funduszami ubezpieczeń społecznych. Podsektor ten obejmuje centralne organy

administracji rządowej i podległe im jednostki organizacyjne, których działalność finansowana jest w określonym stopniu z budżetu państwa. W podsektorze tym należy wykazywać:

- 1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej (województw i urzędy wojewódzkie), organy kontroli państwowej (organy Najwyższej Izby Kontroli) i ochrony prawa (np. Krajowa Rada Sądownictwa), sądy (w tym również komorników sądowych) i trybunały,
- 2) publiczne szkoły wyższe oraz inne szkoły czy placówki oświatowe, jeżeli są zakładane przez właściwego ministra, centralny organ administracji rządowej lub wojewodę, a ich działalność finansowana jest z budżetu państwa (np. Krajowa Szkoła Administracji Publicznej, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury),
- 3) państwowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe (np. Polski Instytut Sztuki Filmowej),
- 4) instytucje pomocy społecznej,
- 5) Państwową Inspekcję Sanitarną,
- 6) Krajową Radę Radiofonii i Telewizji,
- 7) służby, straże, inspekcje działające pod zwierzchnictwem wojewody,
- 8) Polską Akademię Nauk i podległe jej jednostki,
- 9) Polski Instytut Spraw Międzynarodowych,
- 10) Polską Organizację Turystyczną,
- 11) Polskie Centrum Akredytacji,
- 12) Transportowy Dozór Techniczny,
- 13) Urząd Dozoru Technicznego,
- 14) Centrum Doradztwa Rolniczego,
- 15) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki,
- 16) jednostki naukowo-badawcze, tj.:
  - Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji
  - Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie,
  - Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi,
  - Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie,
  - Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc,
  - Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie,
  - Instytut Kardiologii w Warszawie
  - Instytut Matki i Dziecka w Warszawie,
  - Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu,
  - Instytut Medycyny Pracy w Łodzi,
  - Instytut Medycyny Wsi w Lublinie,
  - Instytut Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie,
  - Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie,
  - Instytut Reumatologii w Warszawie,
  - Instytut Żywności i Żywienia,
  - Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej,
  - Wojskowy Instytut Medyczny,
  - Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie,
- 17) Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Ubezpieczonych,
- 18) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez ministra, centralny organ administracji rządowej, wojewodę, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,
- 19) szpitale publiczne szczebla centralnego działające w formie spółek handlowych,

- 20) kluby i biura poselskie,
- 21) instytucje gospodarki budżetowej,
- 22) organy sprawujące nadzór nad instytucjami finansowymi oraz fundusze gwarancyjne kontrolowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych jak Komisja Nadzoru Finansowego, Bankowy Fundusz Gwarancyjny,
- 23) państwowe fundusze celowe, z wyjątkiem zaliczonych do podsektora funduszy ubezpieczeń społecznych, m.in. Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Promocji Twórczości, Fundusz Wsparcia Policji, Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego, Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (CEPIK), Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów, Fundusz Reprywatyzacji, Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców, Fundusz Skarbu Państwa, Fundusz Rekompensacyjny, Fundusz Nauki i Technologii Polskiej, Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych, Fundusz Promocji Kultury, Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy, Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych, Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, Fundusz Wsparcia Straży Granicznej,
- 24) fundusze utworzone, powierzone i przekazane BGK na mocy odrębnych ustaw, np. Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Kolejowy,
- 25) państwowe osoby prawne tworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, np. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Polska Agencja Żeglugi Powietrznej, Agencja Oceny Technologii Medycznych,
- 26) agencje wykonawcze, np. Agencja Rezerw Materiałowych, Agencja Rynku Rolnego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Nieruchomości Rolnych, Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa, Agencja Mienia Wojskowego, Wojskowa Agencja Mieszkaniowa. Pozostałe agencje, tzn. te niewymienione w pkt. 25), 26), 28) oraz w pkt. 10) definicji podsektora instytucji samorządowych, zaliczać należy do sektora niefinansowego, do podsektora przedsiębiorstw i spółek państwowych lub przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, w zależności od struktury własności agencji,
- 27) parki narodowe,
- 28) przedsiębiorstwa publiczne zaliczone do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o., Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., Operator ARP Sp. z o.o.,
- 29) instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych kontrolowane przez podsektor instytucji rządowych szczebla centralnego, np. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej.

2. **Instytucje samorządowe** – organy administracji samorządowej (gminne, powiatowe i wojewódzkie) i podległe im jednostki organizacyjne, których działalność jest finansowana z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem regionalnych oddziałów funduszy ubezpieczeń społecznych. Podsektor ten **nie obejmuje wojewodów i urzędów wojewódzkich**, które zaliczać należy do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego. Podsektor ten obejmuje:
- 1) organy wojewódzkie, powiatowe i gminne, zarówno stanowiące (sejmik województwa, rada powiatu, rada gminy) jak i wykonawcze (marszałek i zarząd województwa, starosta i zarząd powiatu, wójt, burmistrz, prezydent),
  - 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki,

- 3) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) publiczne szkoły i placówki działające na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej, służby, straże i inspekcje, [w tym np. ochotnicze straże pożarne](#),
- 6) [wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego](#),
- 7) zakłady budżetowe tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (gminne, powiatowe i wojewódzkie zakłady budżetowe),
- 8) samorządowe fundusze celowe takie jak: Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 9) samorządowe osoby prawne tworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych,
- 10) przedsiębiorstwa publiczne zaliczone do podsektora instytucji samorządowych:
  - Myślenicka Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.,
  - Kujawsko-Pomorskie Inwestycje Medyczne Sp. z o.o.,
  - Chełmskie Linie Autobusowe Sp. z o.o.,
  - Koleje Dolnośląskie S.A.,
  - Komunikacja Autobusowa w Świnoujściu Sp. z o.o.,
  - Miejski Zakład Komunikacji w Jarosławiu Sp. z o.o.,
  - Miejski Zakład Komunikacji w Ostrołęce Sp. z o.o.,
  - Miejski Zakład Komunikacji w Oświęcimiu Sp. z o.o.,
  - Miejski Zakład Komunikacji w Skierniewicach Sp. z o.o.,
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Kraśniku Sp. z o.o.,
  - Przewozy Regionalne Sp. z o.o.,
  - Rejonowe Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Bochni Sp. z o.o.,
  - Zakład Komunikacji Miejskiej w Białogardzie Sp. z o.o.,
  - Zakład Komunikacji Miejskiej w Elblągu Sp. z o.o.,
  - Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta Sp. z o.o.,
  - Port Lotniczy Szczecin-Goleniów Sp. z o.o.,
  - Kujawsko-Pomorska Sieć Informacyjna Sp. z o.o.,
  - Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.,
  - Działowska Agencja Rozwoju S.A.,
  - Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
  - Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego w Olsztynie S.A.,
  - Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o.,
  - Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
  - Holdikom S.A. w Ostrowie Wielkopolskim,
  - Agencja Rewitalizacji Starówki Ars Sp. z o.o.,
  - Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
  - Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
  - Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
  - Agencja Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A.,
  - Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o.,
  - Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
  - Agencja Rozwoju Lokalnego w Jaworznie S.A.,
  - Bełchatowsko-Kleszczowski Park Przemysłowo-Technologiczny Sp. z o.o.,
  - Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.,
  - Centrum Sportowo-Rekreacyjne w Zgorzelcu Sp. z o.o.,

- Chrobry Głogów S.A.,
  - Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Relaks” w Zduńskiej Woli Sp. z o.o.,
  - Ośrodek Sportu i Rekreacji „Nawa” Sp. z o.o.,
  - Tereny Rekreacyjno-Wypoczynkowe „Miłosna” Sp. z o.o.,
- 11) instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych kontrolowane przez podsektor instytucji samorządowych, np. Fundacja „Miejski Park i Ogród Zoologiczny” w Krakowie.

3. Fundusze ubezpieczeń społecznych – obejmują wszystkie centralne i lokalne jednostki instytucjonalne, których podstawową działalnością jest zabezpieczenie świadczeń społecznych, o ile spełniają oba następujące kryteria:

1. z mocy prawa lub na podstawie odpowiednich regulacji, określone grupy ludności są zobowiązane do uczestnictwa w planie (np. emerytalnym) lub do opłaty składek,
2. rząd jest odpowiedzialny za zarządzanie instytucją w odniesieniu do ustalania czy zatwierdzania wysokości składek i świadczeń.

Do podsektora tego zaliczamy:

1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze (Fundusz Rezerwy Demograficznej, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, [Fundusz Emerytur Pomostowych](#), Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Administracyjny, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Składowy, Fundusz Motywacyjny oraz Fundusz Pracy),

2) Narodowy Fundusz Zdrowia oraz jego oddziały wojewódzkie.

Podsektor ten nie obejmuje instytucji nadzoru nad jednostkami działającymi w sferze ubezpieczeń społecznych, np. Komisji Nadzoru Finansowego, które zaliczane są do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego.

B. Nierezydent – jednostka instytucjonalna, która posiada centrum zainteresowania ekonomicznego oraz siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W praktyce polskiej pojęcie nierezydenta definiowane jest przez ustawę z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 141, poz. 1178 z późn. zm.) obejmuje:

- osobę fizyczną nieposiadającą miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz osobę prawną niemającą siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także inny podmiot niemający siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu,
- osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz osobę prawną mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także inny podmiot mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim prowadzą one działalność za granicą poprzez swoje przedsiębiorstwo, oddział lub przedstawicielstwo mające siedzibę za granicą,
- mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddziały i przedstawicielstwa osób i podmiotów, o których mowa w art.2 ust.1 pkt. 2 lit. a i b ww. ustawy, utworzone na podstawie umów międzynarodowych zawartych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że umowy te stanowią inaczej
- obce przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne, misje specjalne i organizacje międzynarodowe oraz inne obce przedstawicielstwa korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych, na mocy umów, ustaw lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

Sektor finansowy

1. **Bank centralny** – instytucja w kraju nierezydenta pełniąca funkcję władzy monetarnej, której podstawową działalnością jest emitowanie waluty krajowej, utrzymywanie wewnętrznej i zewnętrznej wartości waluty krajowej oraz utrzymywanie całości lub części rezerw dewizowych państwa. Kategoria ta obejmuje również Europejski Bank Centralny oraz narodowe banki centralne Eurosystemu.
2. **Pozostałe monetarne instytucje finansowe**¹¹ – dla krajów należących do Unii Europejskiej lista klasyfikowanych tu instytucji zamieszczana jest w Internecie na stronie Europejskiego Banku Centralnego (www.ecb.int/stats/money/mfi/general/html/elegass.en.html). Dla pozostałych krajów należy przyjąć, że pozostałe monetarne instytucje finansowe oznaczają banki (z wyjątkiem banku centralnego).
3. **Oddziały zagraniczne banku sprawozdającego** – wyodrębnione organizacyjnie i finansowo jednostki banku (rezydenta) działające poza granicami kraju.
4. **Międzynarodowe organizacje finansowe** – organizacje finansowe zajmujące się wielostronną współpracą i udzielaniem pomocy państwom członkowskim lub krajom trzecim, np. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy), Bank Rozrachunków Międzynarodowych (BIS), Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR), Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).¹² Do kategorii tej nie jest zaliczany Europejski Bank Centralny (EBC), który wykazywać należy w sektorze monetarnych instytucji finansowych.
Do kategorii tej nie zaliczamy pozostałych (innych niż finansowe) organizacji międzynarodowych, które należy wykazywać w sektorze instytucji rządowych szczebla centralnego nierezydenta. Do takich organizacji zaliczyć należy, między innymi, instytucje i organy Unii Europejskiej (np. Komisję Europejską, Parlament Europejski, Radę Unii Europejskiej), instytucje należące do systemu ONZ, organizacje międzyrządowe (Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)), międzynarodowe organizacje pozarządowe (np. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, Amnesty International).
5. **Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne** – obejmuje wszystkie finansowe instytucje nierezydenta, których podstawową działalnością jest pośrednictwo finansowe realizowane poprzez gromadzenie funduszy dla ochrony przed ryzykiem. Podsektor ten obejmuje zarówno instytucje ubezpieczeń obowiązkowych, z wyjątkiem ubezpieczeń społecznych, jak i instytucje ubezpieczeń reasekuracyjnych.
6. **Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego oraz pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek** obejmują:

---

¹¹ Monetarne instytucje finansowe nierezydenta obejmują podsektor „Bank centralny” oraz podsektor „Pozostałe monetarne instytucje finansowe”. Działalność ich polega na przyjmowaniu depozytów i/lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe oraz udzielaniu kredytów i/lub inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek.

¹² W formularzach AXXX i PXXX, odmiennie niż w formularzach EBCXX, wyodrębnione zostały międzynarodowe organizacje finansowe obejmujące instytucje zaliczane przez EBC do sektora „banki” i „pozostałe sektory niebankowe”. Dla porównania patrz: *Instrukcja EBC – stany*, str. 13 – <http://www.nbp.pl/statystyka/sprawozdawczosc/form/EBC11-44.pdf>.

- **Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego** – wszystkie systemy zbiorowego inwestowania nierezydenta (z wyjątkiem tych zaklasyfikowanych do podsektora funduszy rynku pieniężnego), których podstawową działalnością jest pośrednictwo finansowe. Instytucje te zajmują się emisją udziałów lub jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych niebędących bliskimi substytutami depozytów oraz, we własnym imieniu, dokonują inwestycji, przede wszystkim w aktywa finansowe inne niż aktywa finansowe krótkoterminowe oraz w aktywa niefinansowe (przeważnie nieruchomości). Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego obejmują fundusze inwestycyjne typu zamkniętego i fundusze inwestycyjne typu otwartego oraz inne systemy zbiorowego inwestowania, których udziały lub jednostki uczestnictwa nie są uznawane za bliskie substytuty depozytów.

Dla potrzeb niniejszej sprawozdawczości do podsektora tego zaliczać należy, między innymi, instytucje znajdujące się na liście funduszy inwestycyjnych krajów Unii Europejskiej zamieszczonej w Internecie na stronie Europejskiego Banku Centralnego (www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/html/index.en.html).
- **Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego** – instytucje finansowe nierezydenta, których podstawową działalnością jest pośrednictwo finansowe realizowane poprzez zaciąganie zobowiązań w formach innych niż gotówka, depozyty lub substytuty depozytów w jednostkach instytucjonalnych innych niż monetarne instytucje finansowe. Do podsektora tego zaliczane są m.in.:

  - a) przedsiębiorstwa leasingu finansowego,
  - b) przedsiębiorstwa factoringowe,
  - c) domy maklerskie,
  - d) podmioty sekurytyzacyjne. Dla potrzeb niniejszej sprawozdawczości do podsektora tego zaliczać należy, między innymi, instytucje krajów Unii Europejskiej znajdujące się na liście podmiotów sekurytyzacyjnych zamieszczonej w Internecie na stronie Europejskiego Banku Centralnego (www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/html/index.en.html).
- **Instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek** – instytucje finansowe nierezydenta, których działalność nie polega ani na pośrednictwie finansowym, ani na pomocniczych usługach finansowych, a większość ich aktywów i zobowiązań nie jest przedmiotem transakcji na otwartych rynkach. Do podsektora tego zalicza się w szczególności:

  - a) jednostki posiadające osobowość prawną, takie jak podmioty zarządzające powierzonym majątkiem lub przedsiębiorstwa typu *brass plate*;
  - b) spółki holdingowe, które są w posiadaniu pakietów kontrolnych grupy jednostek zależnych, a ich główną działalnością jest posiadanie tej grupy bez świadczenia innych usług na rzecz przedsiębiorstw, w których posiadają udziały; tzn. spółki te nie administrują innymi jednostkami ani nimi nie zarządzają.
  - c) spółki specjalnego przeznaczenia, które zaliczają się do jednostek instytucjonalnych i gromadzą fundusze na rynkach otwartych do wykorzystania przez ich jednostkę macierzystą;
  - d) jednostki świadczące usługi finansowe na rzecz wielu klientów przy wykorzystaniu wyłącznie środków własnych lub pochodzących od sponsora, podejmujące ryzyko finansowe niedotrzymania warunków przez dłużnika. Do przykładów należą: instytucje pożyczające pieniądze, instytucje udzielające kredytów studenckich bądź pożyczek na import/eksport ze środków pochodzących od sponsora (np. od jednostek sektora

instytucji rządowych i samorządowych bądź instytucji niekomercyjnych), a także lombardy, których podstawową działalnością jest pożyczanie pieniędzy;

- e) fundusze specjalnego przeznaczenia sektora instytucji rządowych i samorządowych, nazywane zwykle państwowymi funduszami majątkowymi, jeśli ich podstawowa działalność polega na świadczeniu usług finansowych.

- 7. **Pomocnicze instytucje finansowe** – instytucje finansowe nierezydenta, które nie prowadzą pośrednictwa finansowego we własnym imieniu, a jedynie przyczyniają się do tworzenia warunków do tego pośrednictwa.

Sektor niefinansowy – obejmuje trzy podstawowe podsektory: przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

- 1. **Przedsiębiorstwa** – wszystkie nierezydenckie jednostki instytucjonalne posiadające osobowość prawną, będące producentami rynkowymi, których podstawową działalnością jest wytwarzanie wyrobów i usług niefinansowych.
- 2. **Gospodarstwa domowe** – osoby lub grupy osób – będące nierezydentami – które są konsumentami i/lub producentami wyrobów i usług niefinansowych, przeznaczonych wyłącznie do własnego spożycia. Zalicza się tu również:
  - 1) osoby fizyczne lub grupy osób (nieposiadające osobowości prawnej) prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, wytwarzające rynkowe wyroby i usługi finansowe i niefinansowe, o ile nie posiadają statusu przedsiębiorstwa,
  - 2) rolników indywidualnych.
- 3. **Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych** – instytucje niekomercyjne nierezydenta, stanowiące odrębne jednostki prawne, działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowe przychody, pomijając uzyskiwane z okazjonalnej sprzedaży, stanowią dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności.

Sektor instytucji rządowych i samorządowych – wszystkie jednostki instytucjonalne nierezydenta finansowane w całości lub części z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów i/lub wszystkie jednostki instytucjonalne, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i majątku narodowego.

- 1. **Instytucje rządowe szczebla centralnego** – wszystkie ministerstwa i inne instytucje centralne nierezydenta, których kompetencje obejmują zwykle całe terytorium ekonomiczne kraju (np. ambasady, konsulaty), z wyjątkiem zarządzania funduszami ubezpieczeń społecznych. Do kategorii tej zaliczamy również pozostałe (inne niż finansowe) organizacje międzynarodowe. Do takich organizacji zaliczyć należy, między innymi, instytucje i organy Unii Europejskiej (np. Komisję Europejską, Parlament Europejski, Radę Unii Europejskiej), instytucje należące do systemu ONZ, organizacje międzyrządowe (Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)), międzynarodowe organizacje pozarządowe (np. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, Amnesty International).

2. **Instytucje samorządowe** – jednostki szczebla lokalnego nierezydenta będące odrębnymi jednostkami instytucjonalnymi, których kompetencje obejmują tylko lokalne części terytorium ekonomicznego kraju, z wyjątkiem lokalnych oddziałów funduszy ubezpieczeń społecznych.
3. **Fundusze ubezpieczeń społecznych** - obejmują wszystkie centralne, regionalne i lokalne jednostki instytucjonalne nierezydenta, których podstawową działalnością jest zabezpieczenie świadczeń społecznych, o ile spełniają oba następujące kryteria:
  - 1) z mocy prawa lub na podstawie odpowiednich regulacji, określone grupy ludności są zobowiązane do uczestnictwa w planie (np. emerytalnym) lub do opłaty składek,
  - 2) rząd jest odpowiedzialny za zarządzanie instytucją w odniesieniu do ustalania czy zatwierdzania wysokości składek i świadczeń.

INFORMACJA NA TEMAT FORMULARZY

D0301 DANE OGÓLNE O BANKU

Wiersz E1 - Kolumna D2 - "Liczba prowadzonych rachunków" – należy podać rachunki depozytowe podmiotów sektora finansowego (oprócz banków), niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych.

W polu **A1.H1** należy wpisać literę **N**, jeśli bank nie prowadzi IKE lub prowadzi IKE, ale wyłącznie w ramach działalności maklerskiej (przez biuro maklerskie), a literę **T**, jeśli prowadzi IKE w ramach działalności bankowej.

W polu **B1.K1** należy wykazywać oznaczenia holdingów zgodnie z informacją zawartą w przypisach. Definicje holdingów zawarte są w przepisach art. 4 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Jeżeli Bank działa jednocześnie w kilku holdingach to należy zastosować oznaczenie dla holdingu na najwyższym szczeblu.

A0000 BILANS BANKU SPRAWOZDAJĄCEGO

Kolumna G1 – należy w niej wykazać wartość bilansową aktywów prezentowanych w poszczególnych wierszach formularza.

- Przez wartość bilansową aktywów należy rozumieć ich wartość zgodną z wyceną na dzień bilansowy, np. dla należności:
- **wartość według zamortyzowanego** kosztu z uwzględnieniem odsetek ustalonych według efektywnej stopy procentowej oraz dokonanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości/rezerw celowych lub
- **wartość godziwą**, dla należności wycenianych według wartości godziwej.

A0100 KASA I OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM (NBP)

- Dla aktywów, wycenianych według wartości godziwej (np. złoto niemonetarne i inne metale szlachetne), należy wykazywać korekty wartości w **kolumnie E1**, tylko jeśli wartość prezentowana w **kolumnie D1** różni się od wartości godziwej. W **kolumnie E1** korekty wartości należy wykazać korekty, do wartości bilansowej, aktywów wykazanych w poszczególnych wierszach.
- Dla aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu w **kolumnie E1** należy wykazywać odpowiednio różnice pomiędzy wartością nominalną należności prezentowaną w **kolumnie D1**, a ich wartością według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej (np. dla lokat terminowych). Korekta wartości składa się z nierozliczonego dyskonta, odsetek naliczonych oraz nierozliczonej prowizji wchodzącej do rachunku efektywnej stopy procentowej.
- **Wiersz M1** – prezentuje się należne odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.
- **Wiersz M1 – Kolumna E1** – nie wykazuje się korekt wartości.

Dla pozycji niepodlegających wycenie ani według wartości godziwej, ani według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, takich jak rachunek bieżący nostro, rezerwa obowiązkowa, czy też lokaty jednodniowe, korekty wartości nie występują.

A0200 NALEŻNOŚCI OD SEKTORA FINANSOWEGO (z wyłączeniem NBP)

- W wierszu **R1** – prezentuje się należne odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W wierszu tym nie wykazuje się korekt wartości w **kolumnie G1**.
- **Wiersze A2 do Q1** – suma wartości kolumn **E1, F1 oraz G1 nie może być mniejsza od 0**.
- **Kolumna F1** – należy w niej wykazać rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości należności.

- **Kolumna G1** – korekty wartości, do prezentowania korekt do wartości bilansowej, innych niż rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości należności wykazanych w poszczególnych wierszach. Odpowiednio kwoty zwiększające wartość należności wykazuje się ze znakiem (+), natomiast kwoty zmniejszające tę wartość – ze znakiem (-). Korekta wartości w przypadku należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu składa się z nierozliczonego dyskonta, naliczonych odsetek oraz nierozliczonej prowizji wchodzącej do rachunku efektywnej stopy procentowej. Dla aktywów wycenianych według wartości godziwej, należy wykazywać korekty wartości w **kolumnie G1**, tylko jeśli wartość prezentowana w **kolumnie E1** różni się od wartości godziwej.
- W **kolumnie E1** należy wykazać wartość nominalną należności, natomiast w **kolumnie F1** rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości należności.

A0300 NALEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO

- **Wiersze od A1 do K1** – wykazywane są należności według wartości nominalnej (**kolumny od A1 do E1**). Osobno natomiast, w **wierszu L1**, wykazywane są odsetki od należności dla całego sektora. Utrata wartości dla należności łącznie z odsetkami wykazywana jest w **wierszach od A1 do K1** w **kolumnie F1**, natomiast w **pozycji L1.F1** nie wykazuje się utraty wartości. **Suma wartości kolumn E1, F1 oraz G1 na poszczególnych wierszach nie może być mniejsza od 0.**
- W **wierszu L1** – prezentuje się należne odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W wierszu tym nie wykazuje się korekt wartości w **kolumnie G1**.
- **Kolumna G1** – korekty wartości, do prezentowania korekt (innych niż rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości do wartości bilansowej, należności wykazanych w poszczególnych wierszach. Odpowiednio kwoty zwiększające wartość należności wykazuje się ze znakiem (+), natomiast kwoty zmniejszające tę wartość – ze znakiem (-). Korekta wartości w przypadku należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu składa się z nierozliczonego dyskonta, naliczonych odsetek oraz nierozliczonej prowizji wchodzącej do rachunku efektywnej stopy procentowej. Dla aktywów wycenianych według wartości godziwej, należy wykazywać korekty wartości w **kolumnie G1**, tylko jeśli wartość prezentowana w **kolumnie E1** różni się od wartości godziwej.
- **Kolumna F1** – należy w niej wykazać rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości należności.

A0400 NALEŻNOŚCI OD SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH

Wiersze od A2 do E1 – wykazywane są należności według wartości nominalnej (**kolumny od A1 do E1**). Osobno natomiast, w **wierszu F1**, wykazywane są odsetki od należności dla całego sektora. Utrata wartości dla należności łącznie z odsetkami wykazywana jest w **wierszach od A2 do E1** w **kolumnie F1**, natomiast w **pozycji F1.F1** nie wykazuje się utraty wartości. **Suma wartości kolumn E1, F1 oraz G1 na poszczególnych wierszach nie może być mniejsza od 0.**

Wiersz F1 – prezentuje się należne odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W wierszach tych nie wykazuje się korekt wartości w **kolumnie G1**.

Kolumna G1 – korekty wartości, do prezentowania korekt (innych niż rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości do wartości bilansowej, należności wykazanych w poszczególnych wierszach. Odpowiednio kwoty zwiększające wartość należności wykazuje się ze znakiem (+), natomiast kwoty zmniejszające tę wartość – ze znakiem (-). Korekta wartości w przypadku należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu składa się z nierozliczonego dyskonta, naliczonych odsetek oraz nierozliczonej prowizji wchodzącej do rachunku efektywnej stopy procentowej. Dla aktywów wycenianych według wartości godziwej, należy wykazywać korekty wartości w **kolumnie G1**, tylko jeśli wartość prezentowana w **kolumnie E1** różni się od wartości godziwej.

Kolumna F1 – należy w niej wykazywać rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości należności.

A0401 NALEŻNOŚCI OD INSTYTUCJI RZĄDOWYCH SZCZEBŁA CENTRALNEGO ORAZ FUNDUSZY UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Należności z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych – są należnościami odsetkowymi banku od podmiotu realizującego dopłatę. W związku z powyższym należy je wykazywać łącznie z innymi odsetkami odpowiednio na formularzach przeznaczonych do prezentowania należności od sektora, do którego zakwalifikowany jest podmiot dopłacający. Przykładowo, dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych należy wykazywać w sektorze instytucji rządowych i samorządowych na formularzu A0401 jako odsetki należne od instytucji rządowych szczebla centralnego. Przedstawiony powyżej sposób wykazywania w sprawozdawczości przedmiotowych należności odnosi się również do banków spółdzielczych, które otrzymują środki z ARiMR za pośrednictwem banków zrzeszających.

A06XX PAPIERY WARTOŚCIOWE

Formularze A06XX są przeznaczone do prezentacji wszystkich papierów wartościowych w portfelu jednostki sprawozdającej, niezależnie od sposobu wyceny i klasyfikacji portfelowej dla potrzeb ewidencji księgowej.

Nie należy tu wykazywać akcji i udziałów w jednostkach zależnych, współzależnych, wspólnokontrolowanych, stowarzyszonych i udziałów mniejszościowych, które wykazywane są na formularzach A0700 i A0701.

Należy przyjąć zasadę, iż do portfela papierów wartościowych, wykazywanych na formularzach A06XX nie mogą być kwalifikowane akcje i udziały w jednostkach zależnych, współzależnych, stowarzyszonych i udziały mniejszościowe, które wykazywane są na formularzach A0700 i A0701.

Kwity depozytowe należy wykazywać łącznie z papierami wartościowymi przedstawiającymi prawo do kapitału (łącznie z akcjami). Obligacje komunalne należy wykazywać łącznie z innymi dłużnymi papierami wartościowymi emitowanymi przez podmioty sektora instytucji samorządowych.

Dla potrzeb formularzy A0618, A0621 i A0622 określono sektor „pozostałe instytucje sektora finansowego”, który obejmuje fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego, pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego oraz instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne, a w nierezydencie również międzynarodowe organizacje finansowe.

Papiery wartościowe na formularzach A06XX wykazuje się według ich wyceny bilansowej.

A0700 AKTYWA TRWAŁE

Informacje zawarte w tym formularzu stanowią rozwinięcie poz. 7 formularza A0000 – aktywa trwałe.

Jest to formularz, w którym należy wykazać aktywa trwałe banku, w podziale na rezydenta (złote i dewizy) i nierezydenta (złote i dewizy):

- finansowe aktywa trwałe (dotacje, akcje i udziały w jednostkach zależnych, współzależnych, stowarzyszonych i udziały mniejszościowe),
- aktywa trwałe rzeczowe (grunty, budynki i lokale, pozostałe środki trwałe i środki trwałe w budowie),
- wartości niematerialne i prawne (wartość firmy i inne wartości niematerialne i prawne), nakłady na wartości niematerialne i prawne,
- aktywa do zbycia,
- rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne używane na podstawie umów leasingu, najmu i dzierżawy,
- należności z tytułu aktywów trwałych oddanych do użytkowania na podstawie umów leasingu, najmu i dzierżawy.

1. **Dotacje** - są pozycją obejmującą dotacje kapitałowe przekazane przez centralę banku własnym oddziałom za granicą, dotacje dla bankowych biur maklerskich.
2. **Akcje i udziały w jednostkach zależnych** - obejmuje wartość posiadanych przez bank akcji i udziałów w jednostkach zależnych krajowych i zagranicznych. W przypadku banku sporządzającego sprawozdanie zgodnie z MSR, za jednostkę zależną należy uznać jednostkę określoną w MSR 27. Natomiast dla banku sporządzającego sprawozdanie według PZR, za jednostkę zależną należy uznać jednostkę określoną w art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości. Dane w tych pozycjach należy wykazać odpowiednio w podziale na rezydent - złote i nierezydent - dewizy.
3. **Akcje i udziały w jednostkach współzależnych** – W przypadku banku sporządzającego sprawozdanie zgodnie z MSR, definicja spółkontroli zawarta jest w MSR 31. Natomiast dla banku sporządzającego sprawozdanie według PZR, pozycja ta obejmuje wartość posiadanych akcji i udziałów jednostek współzależnych zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 pkt 40 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości. Dane w tych pozycjach należy wykazać odpowiednio w podziale na rezydent – złote i nierezydent – dewizy.
4. **Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych** – W przypadku banku sporządzającego sprawozdanie zgodnie z MSR, za jednostkę stowarzyszoną należy uznać jednostkę określoną w MSR 28. Natomiast dla banku sporządzającego sprawozdanie według PZR, pozycja ta obejmuje stan (wartość) posiadanych przez bank akcji i udziałów jednostek stowarzyszonych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 41 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości. Dane w tych pozycjach należy wykazać odpowiednio w podziale na rezydent - złote i nierezydent - dewizy.
5. **Pozostałe akcje i udziały zaliczane do aktywów trwałych** – są to pozostałe akcje i udziały zaliczane do aktywów trwałych nabyte przez bank w podmiotach finansowych i niefinansowych. W pozycji tej wykazuje się stan posiadanych udziałów.
6. **Aktywa trwałe rzeczowe** - obejmuje środki trwałe oraz środki trwałe w budowie związane z działalnością podstawową banku lub z inną działalnością statutową, w tym:
  - grunty – należy wykazać wartość gruntów oraz prawo użytkowania wieczystego gruntu - stanowiących własność lub współwłasność banku, według ich aktualnej wartości księgowej (prawo wieczystego użytkowania gruntu po uwzględnieniu umorzenia),
  - budynki i lokale – należy wykazać wartość nieruchomości stanowiących własność lub współwłasność banku, w tym spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, wg aktualnej wartości księgowej. W kolumnie F1 należy wykazać, korygujący wartość brutto środków trwałych, stan odpisów z tytułu utraty wartości oraz wartość umorzenia majątku trwałego,
  - pozostałe środki trwałe – obejmuje inne niż wymienione w punktach a i b środki trwałe, w tym także amortyzowane w sposób uproszczony. W tej pozycji ujmuje się wartość początkową pozostałych środków trwałych banku. W kolumnie F1 należy wykazać, korygujący wartość brutto środków trwałych, stan odpisów z tytułu utraty wartości oraz wartość umorzenia majątku trwałego,
  - środki trwałe w budowie – należy wykazać wartość poniesionych, a nierozliczonych nakładów z tytułu budowy środków trwałych.
 Rzeczowy majątek trwały należy wykazać w rubryce rezydent – złote/dewizy.
7. **Wartości niematerialne i prawne** – stanowią:
  - nabyte przez bank prawa majątkowe przeznaczone do używania na potrzeby banku o okresie używalności dłuższym niż rok, a w szczególności autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, znaki towarowe, know-how,
  - wartość firmy,
  - programy komputerowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż 1 rok, nie będące częścią składową nabytych środków trwałych.
  - Wartości niematerialne i prawne wykazuje się w rubryce rezydent (złote lub dewizy).
  - W oddzielnej pozycji wykazuje się:

- wartość firmy – nadwyżka ceny przejęcia (nabycia) nad wartością godziwą aktywów netto spółki przejętej (nabytej). Wartość firmy ujmuje się odpowiednio zgodnie z przepisami MSSF 3 lub przepisami art. 44b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.
  - inne wartości niematerialne i prawne – pozostałe składniki wartości niematerialnych i prawnych,
  - nakłady na wartości niematerialne i prawne – wykazuje się wartość nakładów poniesionych na wartości niematerialne i prawne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania (np. nakłady na nabycie oprogramowania komputerowego, które nie zostało jeszcze zainstalowane).
- 8. Aktywa do zbycia** – wykazuje się aktywa przejęte za wierzycelności. Zgodnie z art. 6 ust. 2 i 3 Prawa bankowego bank jest obowiązany do sprzedaży składników majątku przejętych za wierzycelności, niewykorzystywanych do własnej działalności bankowej:
- 1) nieruchomości - w okresie nie dłuższym niż 5 lat od daty nabycia,
  - 2) pozostałych składników majątku - w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia.
- Jeśli z przyczyn niezależnych od banku aktywa te nie zostaną sprzedane w terminach określonych w ustawie, bank nadal wykazuje te aktywa w **wierszu T1**.
Aktywa do zbycia wykazywane są w rubryce rezydent (złote/dewizy).
- 9. Rzeczowe aktywa trwale oraz wartości niematerialne i prawne używane na podstawie umów najmu, dzierżawy lub leasingu** – obejmują stan rzeczowego majątku trwałego otrzymanego lub przekazanego w użytkowanie na podstawie umów leasingu, najmu i dzierżawy. W tej pozycji wykazuje się np. środki trwale przyjęte w ramach umowy leasingu finansowego oraz oddane w leasing operacyjny, które są amortyzowane przez bank. Rzeczowy majątek trwały używany na podstawie umów najmu, dzierżawy lub leasingu wykazuje się w kolumnie rezydent – złote.
- 10. Należności z tytułu aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oddanych do użytkowania na podstawie umów leasingu finansowego, najmu, dzierżawy lub innych wykazuje się w kolumnie rezydent – złote.**
Wiersz W1 – w przypadku banku sporządzającego sprawozdanie zgodnie z MSR, do umów leasingu zastosowanie mają postanowienia MSR 17, natomiast dla banku sporządzającego sprawozdanie według PZR przepisy art. 3 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz KSR nr 5.
- Kolumna E1** - wykazuje się wartość aktywów przed ich pomniejszeniem o odpisy z tytułu utraty wartości lub umorzenie.
- Kolumna F1** - należy w niej wykazywać rezerwy celowe/odpisy z tytułu utraty wartości/umorzenie odpowiednio do pozycji wykazywanej w danym wierszu.

A0800 INNE AKTYWA

Informacje zawarte w formularzu A0800 – inne aktywa stanowią rozwinięcie pozycji 8 formularza A0000 – bilans banku – inne aktywa.

Formularz A0800 w podziale na rezydenta (złote i dewizy) i nierezydenta (złote i dewizy) obejmuje następujące pozycje: konta rozliczeniowe, należności od dłużników różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, inne aktywa finansowe i pozostałe aktywa.

1. Konta rozliczeniowe – rozrachunki międzybankowe (w tym skupione czeki, niebędące czekami podróżniczymi oraz czekami bankierskimi), rozrachunki międzyoddziałowe, rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi (w tym rozliczenia z biurami maklerskimi). W poszczególnych pozycjach należy wykazać:

- a) stan należności z tytułu rozrachunków międzybankowych oraz skupionych czeków (należności z tytułu skupionych czeków wykazuje się również w osobnej pozycji),
- b) stan należności z tytułu rozrachunków międzyoddziałowych – nierozliczonych zleceń pomiędzy oddziałami banku, oraz pomiędzy centralą i oddziałem banku, po uwzględnieniu kompensacji sald,
- c) stan należności z tytułu operacji papierami wartościowymi wynikających z:
  - rozliczeń z bankami pośredniczącymi w obrocie,

- rozliczeń z biurami maklerskimi w okresie pomiędzy ewidencją na koncie zleceniodawcy, a ewidencją odpowiedniego przelewu środków (należności z tytułu sprzedanych papierów wartościowych banku i klientów, w tym odsetki i dywidendy należne klientom i bankowi, rozliczenie operacji kupna papierów wartościowych, w związku z przekazaniem środków do biura maklerskiego),
- rozliczeń z emitentami papierów wartościowych (rozliczenia z tytułu emisji przejętej przez bank w celu jej sprzedaży klientom) - należy wykazać tu stan należności banku z tytułu zakupionej, a niesprzedanej emisji papierów wartościowych,
- rozliczeń z tytułu sprzedaży papierów wartościowych,
- innych należności od biur maklerskich,

2. Należności od dłużników różnych – pozycja ta obejmuje należności banku niezwiązane bezpośrednio z działalnością operacyjną banku, nie wykazywane na formularzach A0200, A0300, A0400, a zwłaszcza należności wynikające z rozliczeń z Poczta Polska dotyczące rozliczeń z tytułu operacji wykonywanych przez placówki pocztowe w zakresie obrotu oszczędnościowego i rozliczeniowego w stosunkach z osobami prywatnymi, pozostałymi podmiotami niefinansowymi i innymi podmiotami, należności wynikające z rozliczeń publiczno-prawnych, należności z tytułu kart płatniczych, należności wynikające z rozliczeń z funduszami powołanymi w ramach struktury banku, dopłaty na rzecz spółek z ograniczoną odpowiedzialnością dokonywane przez bank zgodnie z art. 177 Kodeksu Spółek Handlowych. W osobnych pozycjach, jako uszczegółowienie informacji zawartych w pozycji 2 należy wykazać:

- a) należności od Poczty Polskiej z tytułu obsługi zastępczej,
- b) należności dotyczące rozrachunków publiczno-prawnych (kwoty należne od ZUS, budżetu i innych jednostek publiczno-prawnych),
- c) rozliczenia kart płatniczych,
- d) należności od pozostałych podmiotów, w tym z tytułu dopłat (niezwiększających kapitałów spółki) wnoszonych przez bank w trybie art. 177 K.S.H. Na dopłaty te są tworzone odpisy aktualizujące wartość należności.

Kolumna F1 – należy wykazać stan odpisów aktualizujących wartość należności ewidencjonowanych na koncie należności od dłużników różnych.

3. Koszty i przychody rozliczane w czasie - pozycja ta obejmuje:

- a) koszty zapłacone z góry – należy tu wykazać wartość dotyczącą kosztów poniesionych/zapłaconych, dotyczących późniejszych okresów sprawozdawczych,
- b) przychody do otrzymania – należy wykazać należności dotyczące przychodów odniesionych do wyników bieżącego okresu, do otrzymania w późniejszych okresach sprawozdawczych,

4. Inne aktywa finansowe – w pozycji tej należy wykazać wartość godziwą z wyceny instrumentów pochodnych stanowiących aktywa oraz stan należności z tytułu operacji instrumentami pochodnymi:

- a) należności z tytułu rozliczeń terminowych instrumentów pochodnych,
- b) należności z tytułu rozrachunków z giełdą wynikających z rozliczenia depozytu gwarancyjnego związanego z zawartą transakcją kupna-sprzedaży opcji.

5. Pozostałe aktywa – w pozycji tej należy wykazać należności (nierozliczone koszty) z tytułu rozliczeń dotyczących majątku przejętego przez bank za wierzytelności, zapasy w magazynie. W osobnych pozycjach, jako uszczegółowienie poz. 5 należy wykazać:

- a) zapasy związane z działalnością uboczną banku (materiały towary, wyroby inne),
- b) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – w pozycji tej wykazuje się ujemną różnicę przejściową z tytułu podatku dochodowego, która aktywowana będzie w następnych okresach.

P0000 BILANS BANKU SPRAWOZDAJĄCEGO – PASywa

Kolumna F1 – razem wartość bilansowa. Należy w niej wykazać bilansową wartość pasywów prezentowanych w poszczególnych wierszach formularza, np.:

- wartość zobowiązań według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, lub
- wartość godziwą instrumentów pochodnych stanowiących zobowiązania.

Wiersz H2 „Rezerwa na ryzyko ogólne” nie powinien być wypełniany przez banki sporządzające sprawozdania finansowe według MSR.

P0100 OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM (NBP)

Wiersze od A2 do M3 – wykazywane są zobowiązania według wartości nominalnej (**kolumna od A1 do C1**).

Wiersz N1 – prezentuje się naliczone odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W **kolumnie D1** nie wykazuje się korekt wartości.

Kolumna D1 – korekty wartości – przeznaczona jest do prezentowania korekt, do wartości bilansowej, pasywów wykazanych w poszczególnych wierszach. W kolumnie należy wykazywać różnice pomiędzy wartością nominalną zobowiązań prezentowanych w **kolumnie C1**, a ich wartością według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej (np. depozyty terminowe) lub według wartości godziwej. Odpowiednio kwoty zwiększające wartość zobowiązań wykazuje się ze znakiem (+), natomiast kwoty zmniejszające tę wartość – ze znakiem (-). Dla pozycji niepodlegających wycenie według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, takich jak depozyty jednodniowe, korekty wartości nie występują.

P0200 ZOBOWIĄZANIA WOBEC SEKTORA FINANSOWEGO (Z WYŁĄCZENIEM NBP)

Wiersze od B1 do T1 – wykazywane są zobowiązania według wartości nominalnej (**kolumna od A1 do E1**).

Wiersz U1 – prezentuje się naliczone odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W **kolumnie F1** nie wykazuje się korekt wartości.

Kolumna F1 – korekty wartości – przeznaczona jest do prezentowania korekt, do wartości bilansowej, zobowiązań wykazanych w poszczególnych wierszach. W **kolumnie F1** należy wykazać różnicę pomiędzy wartością nominalną zobowiązań prezentowaną w **kolumnie E1**, a wartością według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej. Odpowiednio kwoty zwiększające wartość wykazaną w **kolumnie E1** (razem) należy wykazywać ze znakiem (+), natomiast kwoty zmniejszające tę wartość – ze znakiem (-).

Dla pozycji niepodlegających wycenie według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, takich jak depozyty jednodniowe, depozyty bieżące, korekty wartości nie występują.

P0202 ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH MONETARNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Banki zrzeszające, otrzymane z agencji należne bankom spółdzielczym środki, wykazują w **pozycji N1.A1 – Inne zobowiązania**.

P0205 ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI POŚREDNICTWA FINANSOWEGO I POMOCNICZYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Wiersze J2-T4 – w związku z przeklasyfikowaniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego, nie należy ujmować w tym formularzu zobowiązań wobec tej instytucji. Zobowiązania wobec BFG należy ujmować na formularzach P04XX.

P0300 ZOBOWIĄZANIA WOBEC SEKTORA NIEFINANSOWEGO

Wiersze od A2 do C5, od E2 do G5 oraz od I2 do K3 – wykazywane są zobowiązania według wartości nominalnej (**kolumna od A1 do E1**).

Wiersze D2, H2, L2, Q2, S2 oraz Y2 – prezentuje się naliczone odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W **kolumnie F1** nie wykazuje się korekt wartości.

Kolumna F1 – korekty wartości – przeznaczona jest do prezentowania korekt, do wartości bilansowej, zobowiązań wykazanych w poszczególnych wierszach. W **kolumnie F1** należy wykazać różnicę pomiędzy wartością nominalną zobowiązań prezentowaną w **kolumnie E1**, a wartością według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej. Odpowiednio kwoty zwiększające wartość wykazaną w **kolumnie E1** (razem) należy wykazywać ze znakiem (+), natomiast kwoty zmniejszające tę wartość – ze znakiem (-).

Dla pozycji niepodlegających wycenie według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, takich jak depozyty jednodniowe, depozyty bieżące, korekty wartości nie wystąpią.

P0400 ZOBOWIĄZANIA WOBEC SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH

Wiersze od A2 do J2, od M2 do W5, od X6 do Y9 oraz Z5 – wykazywane są zobowiązania według wartości nominalnej (**kolumna od A1 do E1**).

Wiersze L2, X2 oraz Z3 – prezentuje się naliczone odsetki w tym również dotyczące pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W **kolumnie F1** nie wykazuje się korekt wartości.

Kolumna F1 - korekty wartości – przeznaczona jest do prezentowania korekt, do wartości bilansowej, zobowiązań wykazanych w poszczególnych wierszach. W **kolumnie F1** należy wykazać różnicę pomiędzy wartością nominalną zobowiązań prezentowaną w **kolumnie E1**, a wartością według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej. Odpowiednio kwoty zwiększające wartość wykazaną w **kolumnie E1** (razem) należy wykazywać ze znakiem (+), natomiast kwoty zmniejszające tę wartość – ze znakiem (-).

Dla pozycji niepodlegających wycenie według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, takich jak depozyty jednodniowe, depozyty bieżące, korekty wartości nie wystąpią.

P0500 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OPERACJI REPO I SELL-BUY-BACK

W formularzu tym wykazywać należy osobno operacje repo (**kolumny A1, B1, C1**) i sell-buy-back (**kolumny D1, E1, F1**).

P0600 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W formularzu tym należy prezentować wartość nominalną wyemitowanych przez banki dłużnych papierów wartościowych wprowadzonych do zorganizowanego systemu obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (DZ.U. Nr 184, poz.1539).

Kolumny od A1 do E1 – należy prezentować papiery wartościowe, oprocentowane i z dyskontem, według wartości nominalnej.

Kolumna F1 – należy wykazać korekty wartości, do wartości bilansowej, zobowiązań z tytułu wyemitowanych przez bank dłużnych papierów wartościowych, związane z wyceną według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Korekty wartości wynikające z nierozliczonego dyskonta lub nierozliczonej premii oraz naliczonych odsetek należy wykazać w **kolumnie F1** w poszczególnych wierszach dotyczących, prezentowanych na formularzu zobowiązań.

Wiersz H1 – Odsetki – wykazuje się tu naliczone odsetki. Nie należy w tym wierszu wykazywać korekt wartości.

P0700 INNE PASYWA

Informacje zawarte w formularzu P0700 – inne pasywa stanowią rozwinięcie pozycji 7 formularza P0000 – bilans banku – inne pasywa.

Formularz ten w podziale na rezydenta (złote/dewizy) i nierezydenta (złote/dewizy) obejmuje: konta rozliczeniowe, zobowiązania wobec wierzycieli różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, przychody zastrzeżone, inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych, pozostałe pasywa, różnice kursowe z przeliczenia zobowiązań podporządkowanych oraz rezerwę na zabezpieczenie listów zastawnych.

1. Konta rozliczeniowe – rozrachunki międzybankowe, rozrachunki międzyoddziałowe, rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi. W poszczególnych pozycjach należy wykazać:

- a) stan zobowiązań z tytułu rozrachunków międzybankowych,
- b) stan zobowiązań z tytułu rozrachunków międzyoddziałowych – wynikających z nierozliczonych zleceń pomiędzy oddziałami banku, oraz pomiędzy centralą i oddziałem banku, po uwzględnieniu kompensacji sald,
- c) stan zobowiązań z tytułu operacji papierami wartościowymi – wynikających z:
  - rozliczeń z bankami pośredniczącymi w obrocie,
  - rozliczeń z biurami maklerskimi w okresie pomiędzy ewidencją na koncie zleceniodawcy, a ewidencją odpowiedniego przelewu środków (zobowiązania z tytułu nabycia papierów wartościowych banku i klientów, w tym odsetki i dywidendy otrzymane do rozliczenia na dobro rachunków klientów lub na przychody banku),
  - rozliczeń z emitentami papierów wartościowych - należy wykazać stan zobowiązań banku wobec emitentów z tytułu przejętej do rozprowadzenia emisji papierów wartościowych,
  - rozliczeń z tytułu sprzedaży papierów wartościowych,

2. Zobowiązania wobec wierzycieli różnych – są to zobowiązania banku niezwiązane bezpośrednio z działalnością operacyjną banku, nie wykazywane na formularzach P0200, P0300, P0400, zobowiązania wynikające z rozliczeń z tytułu obsługi zastępczej z Poczta Polska, stan zobowiązań z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych, stan zobowiązań z tytułu kart płatniczych oraz zobowiązania pozostałe – fundusze specjalne, w tym fundusz świadczeń socjalnych oraz inne fundusze nie zaliczane do funduszy własnych banku, zobowiązania wobec funduszy powołanych w ramach struktury banku sprawozdającego.

W oddzielnych pozycjach, jako uszczegółowienie informacji zawartych w pozycji 2 należy wykazać:

- a) stan zobowiązań wobec Poczty Polskiej z tytułu obsługi zastępczej,
- b) stan zobowiązań dotyczących rozrachunków publiczno-prawnych (kwoty należne ZUS, budżetowi i innym jednostkom publiczno-prawnym),
- c) stan zobowiązań z tytułu kart płatniczych,
- d) zobowiązania wobec pozostałych podmiotów oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne fundusze specjalne nie zaliczane do funduszy własnych banku, ewidencjonowane na koncie wierzyciele różni. Jako uszczegółowienie do punktu 2d) w wierszu K1 „w tym: fundusze specjalne” w kolumnach C1 „nierezydent – złote” lub D1 „nierezydent – dewizy” należy prezentować środki bezzwrotne otrzymane przez oddziały instytucji kredytowych na rozpoczęcie i finansowanie działalności.

3. Koszty i przychody rozliczane w czasie – pozycja ta obejmuje:

- a) przychody pobrane z góry, a odnoszące się do późniejszych okresów sprawozdawczych,
- b) koszty do zapłaceniu – zobowiązania z tytułu kosztów odniesionych do wyników bieżącego okresu, do rozliczenia (zapłaty) w następnych okresach,
- c) przychody do rozliczenia z wyłączeniem rezerwy na odroczony podatek dochodowy, którą należy wykazać w poz. 6 c. Przychody do rozliczenia obejmują np. różnice w przypadku, gdy wartość sprzedanych przez bank składników majątkowych jest niższa od kwoty przypisanej do zapłaty (z tytułu najmu, dzierżawy lub innych o podobnym charakterze). Różnice te zalicza się sukcesywnie do przychodów w czasie trwania umowy.

W osobnej pozycji należy wykazać kwotę ujemnej wartości firmy.

4. **Przychody zastrzeżone** – w pozycji tej należy wykazać wartość odsetek zastrzeżonych od należności zagrożonych do czasu ich otrzymania lub odpisania, w tym odsetek skapitalizowanych o ile kategoria ta funkcjonuje w rachunkowości banku sprawozdającego
5. **Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych** – w tej pozycji tej należy wykazać wartość **godziwą z wyceny** instrumentów pochodnych stanowiące pasywa oraz stan zobowiązań z tytułu operacji instrumentami pochodnymi:
  - a) z tytułu rozliczeń terminowych instrumentów pochodnych,
  - b) zobowiązania z tytułu rozrachunków z giełdą wynikających z rozliczenia depozytu gwarancyjnego związanego z zawartą transakcją kupna-sprzedaży opcji.
6. **Pozostałe pasywa** – w pozycji należy wykazać część przychodów do rozliczenia nie ujętych w pozycji 3. W pozycji tej należy również wykazać zobowiązania z tytułu pożyczonych papierów wartościowych sprzedanych w ramach transakcji krótkiej sprzedaży.
W osobnych pozycjach, jako uszczegółowienie poz. 6 należy wykazać:
  - a) stan zobowiązań wynikający z nierozliczonych transakcji sprzedaży majątku przejętego/przewłaszczonego przez bank za wierzytelności,
  - b) zobowiązania z tytułu majątku używanego na podstawie umów leasingu, najmu i dzierżawy,
  - c) rezerwę z tytułu dodatniej różnicy odroczonego podatku dochodowego,
  - d) rezerwy na przyszłe zobowiązania.
7. **Różnice kursowe z przeliczenia zobowiązań podporządkowanych** – w pozycji tej należy wykazać stan różnic powstałych z przeliczenia zobowiązań podporządkowanych wyrażonych w walutach obcych.
8. **Rezerwa na zabezpieczenia listów zastawnych** – w pozycji tej należy wykazać kwotę utworzonej (art. 17 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych) rezerwy na zabezpieczenie listów zastawnych.

P0701 PRZYCHODY ZASTRZEŻONE

Formularz ten stanowi rozwinięcie pozycji 4 formularza P0700 Inne pasywa (poz. M1).

W grupie przychodów zastrzeżonych, o ile kategoria ta funkcjonuje w rachunkowości banku sprawozdającego, wyszczególnione są w odrębnych pozycjach odsetki zastrzeżone od należności zagrożonych.

P0900 KAPITAŁY (FUNDUSZE) I ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

1. Kapitał (fundusz statutowy, kapitał zakładowy, fundusz udziałowy) – w pozycji tej należy wykazać:

- a) w banku państwowym – fundusz statutowy,
- b) w banku w formie spółki akcyjnej – kapitał zakładowy z wyłączeniem wszelkich zobowiązań z tytułu akcji uprzywilejowanych,
- c) w banku spółdzielczym – fundusz udziałowy,
- d) w wysokości dokonanego przez sąd rejestrowy wpisu do rejestru.

2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna) – w pozycji tej należy wykazać nie wniesioną część kapitału podstawowego.

3. Akcje własne (wielkość ujemna) – w pozycji tej należy wykazać skupione akcje własne.

4. Fundusz zapasowy (zasobowy w bankach spółdzielczych) – w pozycji tej należy wykazać:

- a) w banku państwowym – fundusz zapasowy,
- b) w banku w formie spółki akcyjnej – kapitał zapasowy,
- c) w banku spółdzielczym – fundusz zasobowy.

Tworzenie z odpisów z zysku funduszu zapasowego/zasobowego określają statuty banków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi (Prawo spółdzielcze, Kodeks spółek handlowych). Ponadto fundusz ten tworzony jest z nadwyżek osiągniętych przy sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej oraz z dopłat uiszczanych przez akcjonariuszy oraz wskutek sprzedaży i likwidacji

środków trwałych, gdzie efekt przeszacowania ich wartości był odnoszony na kapitał/fundusz z aktualizacji wyceny.

5. **Fundusze (kapitały) rezerwowe** – w pozycji tej należy wykazać fundusze (kapitały) rezerwowe banku tworzone z zysku, a które zgodnie ze statutem banku oraz z uchwałą WZA mogą być przeznaczone na pokrycie strat lub wypłatę dywidendy.
6. **Fundusz ogólnego ryzyka** – w pozycji tej należy wykazać wysokość utworzonego w banku funduszu ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej który zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe stanowi składnik funduszy podstawowych banku.
7. **Wynik (zysk/strata) z lat ubiegłych** - w pozycji tej należy wykazać wielkość zysku lub straty (wielkość ujemna) z lat ubiegłych, obejmującą także niepodzielony zysk lub niepokrytą stratę z lat ubiegłych (wielkość ujemna). W pozycji tej wykazuje się również skutki wyceny wynikające ze zmian zasad rachunkowości.
8. **Fundusz z aktualizacji wyceny z tytułu:**
  - a) rzeczowych aktywów trwałych,
  - b) aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
  - c) zabezpieczania przepływów pieniężnych,
  - d) wartości niematerialnych i prawnych,
  - e) różnic kursowych,
  - f) zabezpieczania inwestycji netto w podmiocie zagranicznym,
  - g) aktywów trwałych do zbycia,
  - h) innych.
9. **Inne fundusze uzupełniające określone ustawą prawo bankowe** – w pozycji tej należy wykazać pozycje banku zaliczane do funduszy uzupełniających.
10. **Rezerwa na ryzyko i wydatki niezwiązane z podstawową działalnością banku sprawozdającego** – należy wykazać fundusz, o którym mowa w art. 127 ust.3 pkt 2c, zaliczony za zgodą KNF do funduszy własnych.
11. **Inne składniki kapitałów własnych**

Wiersz K5 – wiersz ten wypełniają tylko banki stosujące MSR zgodnie z wymogami prezentacyjnymi określonymi w MSR 32.
12. **Zobowiązania podporządkowane przy uwzględnieniu okresu wymagalności** – w pozycji tej należy wykazać wartość środków zaliczonych do funduszy uzupełniających na podstawie i na warunkach określonych w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo bankowe.

Wykazana kwota zobowiązania podporządkowanego, zaliczana do funduszy własnych banku nie może być wyższa niż kwota wyrażona w zgodzie Komisji Nadzoru Finansowego zezwalającej na zaliczenie pasywów podporządkowanych do funduszy własnych banku.
W pozycji tej należy wykazać kwotę zobowiązania podporządkowanego zaliczoną do funduszy własnych, z uwzględnieniem okresu wymagalności (w ciągu pięciu ostatnich lat okresu wymagalności wartość tą należy stopniowo pomniejszać o jedną piątą).
13. **Pozostałe zobowiązania podporządkowane** – w pozycji tej należy wykazać wartość zobowiązań podporządkowanych niezaliczanych do funduszy własnych (do momentu uzyskania zgody KNF środki należy wykazywać w kategorii kredyty i pożyczki otrzymane na odpowiednich formularzach w zależności od podmiotu od którego pochodzą).
14. **Odsetki od zobowiązań podporządkowanych** – w pozycji tej należy wykazać zobowiązania banku z tytułu odsetek od zobowiązań podporządkowanych.
15. **Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania** – w pozycji tej należy wykazać wynik banku ustalony na koniec poprzedniego roku, zysk lub stratę (do czasu zatwierdzenia przez właściwy organ banku lub postanowienia, co do pokrycia straty).
16. **Wynik (zysk /strata) roku bieżącego** – w pozycji tej należy wykazać wynik finansowy netto roku bieżącego (strata ze znakiem ujemnym), ujęty w poz. 12 formularza P0000.

17. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna) – w pozycji tej należy wykazać wysokość wypłaconej akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy na koniec roku obrotowego.

W informacji uzupełniającej należy wykazać wynik (zysk/strata) brutto roku bieżącego.

P0903 INFORMACJA UZUPEŁNIAJĄCA – ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

Formularz ten zawiera szczegółowy podział zobowiązań podporządkowanych, wykazywanych na formularzu P0900, w wierszach K8 i M2. Przedstawiono na nim podział sektorowy ww. zobowiązań oraz wyodrębniono zobowiązania podporządkowane w formie wyemitowanych papierów wartościowych.

Kwotę zobowiązań podporządkowanych wobec międzynarodowych instytucji finansowych i niefinansowych należy wykazywać w niniejszym formularzu zgodnie z przyporządkowaniem sektorowym określonym dla organizacji międzynarodowych w *Instrukcji EBC – stany*, zamieszczonej na stronie internetowej NBP (<http://www.nbp.pl/statystyka/sprawozdawczosc/form/EBC11-44.pdf>). Tzn. zobowiązania podporządkowane wobec:

- MFW i BIS należy wykazywać jako zobowiązanie wobec monetarnych instytucji finansowych – wiersz B1;
- EBOR, Banku Światowego, EBI należy wykazywać jako zobowiązanie wobec pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego i pomocniczych instytucji finansowych – wiersz D1;
- pozostałych (innych niż finansowe) organizacji międzynarodowych należy wykazywać jako zobowiązanie wobec instytucji rządowych szczebla centralnego – wiersz J1.

ID001 INFORMACJA DODATKOWA – ZOBOWIĄZANIA TERMINOWE (BEZ ODSETEK)

Formularz ten obejmuje zobowiązania terminowe nierezydenta według pierwotnych terminów ich realizacji.

1. **Zobowiązania wobec banków centralnych, pozostałych monetarnych instytucji finansowych i oddziałów za granicą banku sprawozdającego** wykazywane w wierszu C1 (w pozycji 1) – są sumą zobowiązań terminowych ujętych na formularzach P0200, P0201, P0202.
2. **Zobowiązania wobec międzynarodowych organizacji finansowych** wykazywane w wierszu G1 (w pozycji 2) – są sumą zobowiązań terminowych ujętych na formularzu P0203.
3. **Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych, funduszy inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego, instytucji finansowych typu *captive* i udzielających pożyczek oraz pomocniczych instytucji finansowych** wykazywane w wierszu K1 (w pozycji 3) – są sumą zobowiązań terminowych ujętych na formularzach P0203, P0205 i P0209.
4. **Zobowiązania wobec sektora niefinansowego** wykazywane w wierszu O1 (w pozycji 4) – są sumą zobowiązań terminowych ujętych na formularzu P0300 i P0306.
5. **Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych** wykazywane w wierszu S1 (w pozycji 5) – są sumą zobowiązań terminowych ujętych na formularzu P0400 i P0405.

Z zobowiązań wymienionych w pozycjach 1-5 należy wyodrębnić zobowiązania z terminem realizacji: poniżej 2 lat oraz 2 lata i powyżej.

ID002 INFORMACJA DODATKOWA – ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OPERACJI REPO I SELL-BUY-BACK (BEZ ODSETEK)

Zobowiązania te należy wykazywać wg pierwotnych terminów realizacji w podziale na rezydenta i nierezydenta w złotych i dewizach.

1. **Zobowiązania z tytułu operacji repo wobec monetarnych instytucji finansowych (z wyłączeniem NBP)** wykazywane w wierszu A1 (w pozycji 1) – są sumą zobowiązań ujętych w wierszu B1 i J1 w kolumnach A1, B1, C1 na formularzu P0500.

- Zobowiązania z tytułu operacji repo wobec innych niż monetarne instytucje finansowe jednostek** (dotyczy jednostek sektora finansowego, niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych) wykazywane w wierszu E1 (w pozycji 2) – są sumą wartości ujętych na formularzu P0500 w wierszu A1, D1, G1, I1, K1, w kolumnach A1, B1, C1 pomniejszonych o kwoty wykazane w wierszu B1 i J1.

Z zobowiązań z tytułu operacji repo wymienionych w pozycjach 1 i 2 należy wyodrębnić zobowiązania z pierwotnym terminem realizacji: poniżej 2 lat oraz 2 lata i powyżej w tym: papiery wartościowe zabezpieczone hipotecznie i listy zastawne o okresie wykupu powyżej 5 lat.

W **informacji uzupełniającej** – na formularzu ID002 w wierszu I1 – należy wykazać zobowiązania z tytułu operacji repo wobec spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i funduszy rynku pieniężnego zawartych w wierszu A1, w tym: papiery wartościowe zabezpieczone hipotecznie i listy zastawne o okresie wykupu powyżej 5 lat.

W wierszu K1 formularza ID002 należy wykazać zobowiązania z tytułu operacji repo wobec banków z ogłoszoną upadłością lub w likwidacji zawartych w wierszu E1.

- Zobowiązania z tytułu operacji sell-buy-back wobec monetarnych instytucji finansowych** wykazywane w wierszu L1 (w pozycji 3) – są sumą zobowiązań ujętych w wierszu B1 i J1 w kolumnach D1, E1, F1 na formularzu P0500.

- Zobowiązania z tytułu operacji sell-buy-back wobec innych niż monetarne instytucje finansowe jednostek** (dotyczy jednostek sektora finansowego, niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych) wykazywane w wierszu P1 (w pozycji 4) – są sumą wartości ujętych na formularzu P0500 w wierszu A1, D1, G1, I1, K1, w kolumnach D1, E1, F1 pomniejszonych o kwoty wykazane w wierszu B1 i J1.

Z zobowiązań z tytułu operacji sell-buy-back wymienionych w pozycjach 3 i 4 należy wyodrębnić zobowiązania z pierwotnym terminem realizacji: poniżej 2 lat oraz 2 lata i powyżej w tym: papiery wartościowe zabezpieczone hipotecznie i listy zastawne o okresie wykupu powyżej 5 lat.

W **informacji uzupełniającej** - na formularzu ID002 w wierszu T1 - należy wykazać zobowiązania z tytułu operacji sell-buy-back wobec spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i funduszy rynku pieniężnego zawartych w wierszu L1, w tym: papiery wartościowe zabezpieczone hipotecznie i listy zastawne o okresie wykupu powyżej 5 lat.

W wierszu V1 formularza ID002 należy wykazać zobowiązania z tytułu operacji sell-buy-back wobec banków z ogłoszoną upadłością lub w likwidacji zawartych w wierszu P1.

Suma wartości wykazywanych w wierszu A1 i E1 oraz L1 i P1 na formularzu ID002 powiększona o odsetki ujęte w wierszu H1 i L1 na formularzu P0500 równa się wielkości wykazanej w wierszu E1 (w pozycji 5) na formularzu P0000.

ID003 INFORMACJA DODATKOWA – ŚRODKI POZYSKANE ZE SPRZEDAŻY EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (BEZ ODSETEK)

Środki pozyskane ze sprzedaży emisji własnych papierów wartościowych należy wykazać wg pierwotnych terminów ich realizacji w podziale na rezydenta i nierezydenta w złotych i dewizach.

- Zobowiązania wobec monetarnych instytucji finansowych** wiersz A1 (pozycja 1) – są sumą zobowiązań ujętych w wierszach M1 i O1 w kolumnach A1, B1, C2 i D1 na formularzu P0600.
- Zobowiązania wobec innych niż monetarne instytucje finansowe jednostek** wiersz E1 (pozycja 2) – są sumą zobowiązań ujętych w wierszach L1 i N1 w kolumnach A1, B1, C2 i D1 na formularzu P0600 pomniejszonych o kwoty wykazane w wierszu M1 i O1.

Suma wartości wykazanych w wierszach A1 i E1 na formularzu ID003 jest równa wartości zapisanej w wierszu A1 (w pozycji 1) na formularzu P0600, a powiększona o odsetki wykazane w wierszu H1 (w pozycji 2) odpowiada wartości ujętej w wierszu F1 (w pozycji 6) na formularzu P0000.

Z zobowiązań wymienionych w pozycjach 1 i 2 należy wyodrębnić zobowiązania z pierwotnym terminem realizacji: poniżej 2 lat oraz 2 lata i powyżej w tym: papiery wartościowe zabezpieczone hipotecznie i listy zastawne o okresie wykupu powyżej 5 lat.

Uwaga:

Jeżeli wartość zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych wyszczególniona na formularzu P0600 różni się od wartości środków pozyskanych ze sprzedaży emisji, to na formularzu ID003 należy podać wartość środków pozyskanych ze sprzedaży wyemitowanych własnych papierów wartościowych.

ID004 INFORMACJA DODATKOWA – ZOBOWIĄZANIA WOBEC SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH, FUNDUSZY RYNKU PIENIĘŻNEGO ORAZ WOBEC BANKÓW Z OGŁOSZONA UPADŁOŚCIĄ LUB W LIKWIDACJI (BEZ ODSETEK)

Formularz ten obejmuje zobowiązania bieżące i terminowe wobec rezydenta w podziale na złote i dewizy.

1. Zobowiązania wobec spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych:

- **bieżące** – wykazywane w wierszu B1 (w pozycji 1a) stanowią sumę części zobowiązań bieżących zawartych w kolumnach A1 i B1 na formularzu P0202 w wierszach A1, B1, C5,
- **terminowe** – wykazywane w wierszu C1 (w pozycji 1b) to część zobowiązań w kolumnach A1 i B1 zawartych na formularzu P0202 w wierszu G1.

2. Zobowiązania wobec funduszy rynku pieniężnego:

- **bieżące** – wykazywane w wierszu E1 (w pozycji 2a) stanowią sumę części zobowiązań bieżących zawartych w kolumnach A1 i B1 na formularzu P0202 w wierszach A1, B1, C5,
- **terminowe** – wykazywane w wierszu F1 (w pozycji 2b) to część zobowiązań w kolumnach A1 i B1 zawartych na formularzu P0202 w wierszu G1.

3. Zobowiązania wobec banków w organizacji¹³ i z ogłoszoną upadłością lub w likwidacji

(nie podlegają obowiązkowi tworzenia rezerwy obowiązkowej):

- **bieżące** – wykazywane w wierszu H1 (w pozycji 3a) stanowią sumę części zobowiązań zawartych w kolumnach A1 i B1 na formularzach P0205 w wierszach B2, D2 oraz P0209 w wierszu D1, pomniejszonych o dane zawarte na formularzu P0205 w wierszu D4 i formularzu P0209 w wierszu D3,
- **terminowe** – wykazywane w wierszu I1 (w pozycji 3b) stanowią sumę części zobowiązań zawartych w kolumnach A1 i B1 na formularzach P0205 w wierszu C2, D4, F2 i P0209 w wierszu D3.

Dodatkowych wyjaśnień odnośnie formularzy ID0XX udzielają pracownicy Departamentu Operacji Krajowych, Wydziału Rezerwy Obowiązkowej, tel. (022) 185-19-51, (022) 185-21-83, (022) 620-57-03, (022) 185-15-28, 620-01-53, (022) 185-20-99, (022) 185-19-17, (022) 185-21-80, (022) 185-25-36.

---

¹³ Zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym do momentu uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego na rozpoczęcie działalności.